

Tidskrift för Schack

Nr 5

September - Oktober 1956 · Årg. 62

SCHACKOLYMPIADENS HÖGTIDLIGA ÖPPNANDE
I MOSKVA.

I talarstolen (t. v.) presidenten i världsschackförbundet Folke Rogard med tolk.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1956

Redaktör och ansvarig utgivare: Erik Lundin

Redaktion och expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm
Telefon 11 51 95. Postgiro 39 73

Annonsavdelning: Telefon 31 67 22 (kl. 9—12)

Prenumerationspris: helår kr. 10:—

Innehållsförteckning

	Sid.		Sid.
Schackolympiaden	193	Studier	224
Carlbergs Moskvarapport	194	Folke Ekström 50 år	228
Danmark i A-ljuset	197	Skolschack	229
Vackra segrar	198	Riksmästerskapet	229
Bra för spelet?	201	Lyckat på Bosön	230
Robsova vann VM	202	Alfred Harksen 70 år	230
Partier	203	Bent Larsen vann	231
Problem	218	Hjalmar Holmkvist död	231
Svenska pristagare	220	Turn. i Hangö	232
Utländska pristagare	221	Botvinnik leder	232

Restexemplar av Tidskrift för Schack

utförsäljas till ett pris av 25 öre pr styck. Det gäller udda häften från icke kompletta årgångar 1935—52. Passa på detta tillfälle att till billigt pris komma över värdefulla häften.

Sändas fraktfritt.

DR J. HANNAK

Emanuel Lasker

BIOGRAPHIE EINES SCHACHWELTMEISTERS

Mit einem Geleitwort von Prof. Albert Einstein

(Tyska språket)

Pris inb. (316 sid.) kr. 14:—

Kan rekvireras från TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Tidskrift för Schack

Nr 5

September—Oktober 1956 . Arg. 62

Schackolympiaden i Moskva

Dansk stormästare

Schackolympiaden i Moskva är redan historisk. Den ryska huvudstaden är platsen för ett nytt schackevenemang — minstturneringen för Aljechin, vilken i skrivande stund pågår för fullt. Även Ståhlberg är med i den nya kraftmätningen — numera "veteran" i sina flesta framträdanden. I slutet av detta häfte har vi kanske några rader om ställningen i turneringen.

Annars ägnas naturligtvis detta häfte mest åt septembardagarna i Moskva, då 34 nationer — däribland många nykomlingar — drabbade samman i fredliga uppgörelser. På efterföljande sidor redogör "vår utsände medarbetare" — biträdande lagledaren Olof Carlberg — för det som tilldrog sig under dessa schackolympiska dagar. Här skall blott i korthet noteras några fakta. Sovjet upprepade som väntat de överlägsna segrarna från Helsingfors 1952 och Amsterdam 1954. Jugoslavien tog andra priset före Ungern, fast bägge länderna hade samma poäng. Argentina föll något tillbaka, medan Västtyskland upprepade sin femteplacering. Bulgarien har gått framåt och England håller ställningen. Danmark pressade sig överraskande (?) till finalturneringen och gjorde där ett bra debutarbete. Detta främst genom den unge Bent Larsen, som stormade fram i oemotståndlig stil. Han tog 14 poäng av 18 (spelade alla partier!) och blev bäste

förstabordsspelare, även före världsmästaren! Belöningen kom i form av en utnämning till stormästare omedelbart efter tävlingarnas slut.

Finalturneringens enda egentliga sensation var att Ungern tillfogade Sovjet deras första matchnederlag på de tre olympiaden. Barcza stod för bravaden att regelrätt utmanövrera Smyslov.

*

För övrigt vet ju alla, att svenskarna inte uppfyllde de "krav" på en A-placering, som var så klart uppställda före avresan . . . I stället blev det omplacering till B-sällskap. Ingen stor olycka för all del, fast i det omedelbara sammanhanget framstod det kanske som en besvikelse. I tröstturneringen hade Sverige länge en dominerande ledarplats; segern gick oss ur händerna, men den slutliga tredjeplaceringen är likväl ett hyggligt resultat. Det ungdomliga inslaget i vårt lag gav — icke oväntat — bra utdelning och goda löften för framtiden.

Det synnerligen omfångsrika protokollet från FIDE-kongressen (på engelska språket) kom Tfs tillhanda först vid pressläggningen av detta häfte. Vi har därför ingen möjlighet att nu referera de många och intressanta punkterna, utan återkommer i nästföljande nummer.

OLLE CARLBERGS MOSKVA-RAPPORT.

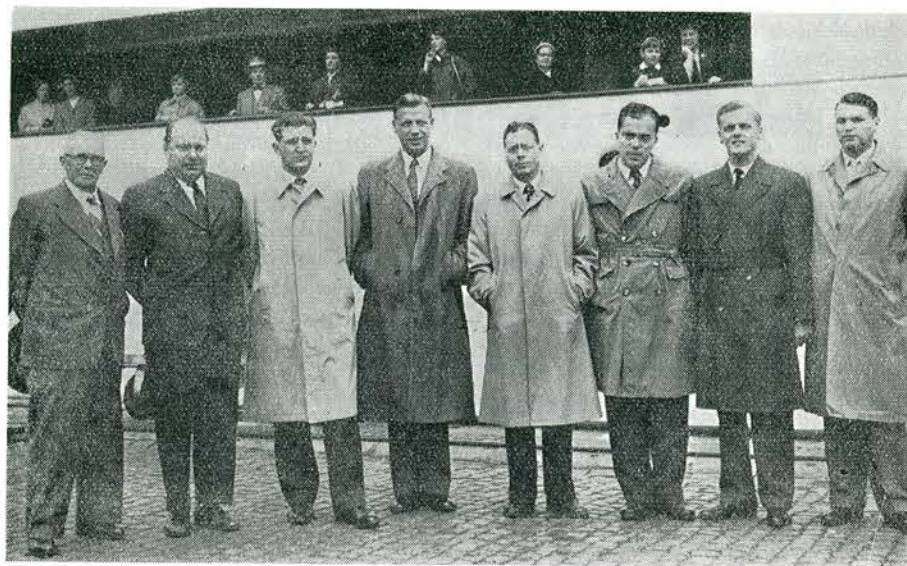
Efter en förberedande sammankomst i Stockholm den 25 augusti, då rådplägnings-ägde rum inför den förestående Moskvaräsan, samlades det svenska schacklaget följande dag vid Skeppsbron och avreste med den finska båten Allotar. Truppen bestod av spelarna Ståhlberg, Stenborg, Sköld, Backlund, Joffe och Ljungqvist samt de båda ledarna Ekelund och Carlberg. Samtidigt for också norrmännen. I bagaget hade våra resenärer mig sig senaste numret av Tidskrift för Schack, i expresstempo ordnat av Erik Lundin, vilken tillsammans med många andra intresserade vinkade farväl åt den svenska truppen.

Båtresan till Helsingfors hade ett gynnsamt förlopp, och sjögången var inte alltför besvärande. Två blixturneringar avverkades, och här tog Joffe, Ståhlberg och Sköld mest poäng. Från Helsingfors blev det tågresa till Moskva i direktgående vagnar (således ej flyg från Leningrad, som tidigare beräknats), och efter 24 timmars tågresa var vi framme i den ryska huvudstaden och fördes från stationen i bussar till stadens största hotell (Hotel Moskva). Detta är mycket

pampigt och har TV på ett flertal rum. Svenskarna blev emellertid inkvarterade på rätt spridda ställen i det stora hotellet, vilket kom att försvåra kontakten mellan spelarna. Ståhlberg—Sköld bodde på 9:e, Stenborg—Backlund på 13:e, Ljungqvist på 8:e våningen etc. Kontakten kunde någorlunda uppehållas genom att det fanns telefon på varje rum.

Från vår första dag i Moskva kan noteras, att Indonesiens president, tillsammans med ryske regeringschefen Bulganin, i bilar for till Kreml och hyllades av stora folkmassor med flaggor och blommor. Vi fick sedan se dessa hyllningsceremonier i TV.

Under frukosten på vår andra dag i Moskva (29. 8) uppenbarade sig Fidepresidenten Folke Rogard och hälsade i hast på de nordiska spelarna. Han framhöll, att Fidekongressen varit ansträngande och fortfarande pågick. Den hölls i en byggnad, som Rogard döpt till "Schackhuset". Även Fritz Andersson, överledare för damernas världsmästerskap, kontaktade oss och var oss behjälplig med bl. a. växling av svensk valuta till rubel. Vi kunde sedermera konstatera, att olika varors priser var betydligt högre än i Sverige.

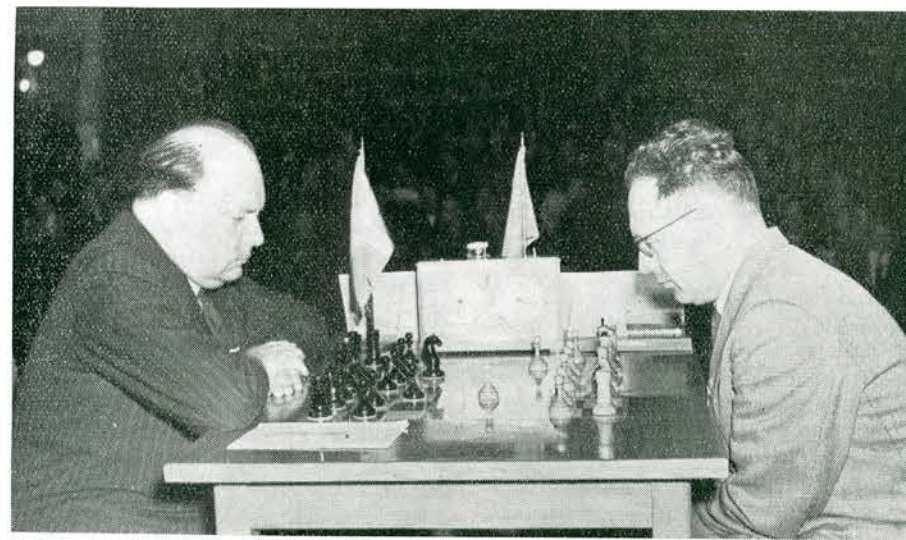
Den svenska olympiatruppen vid avresan från Skeppsbron.
Fr. v. Ekelund, Ståhlberg, Stenborg, Sköld, Backlund, Joffe, Ljungqvist och Carlberg.

Den 31 augusti ägde öppningshögtidligheterna rum på Röda Arméns Teater, en ståtlig byggnad, prydd med blommor och de 34 nationernas flaggor jämte FIDES egen flagga. De många talen inleddes av den ryske ledaren Polznikov, varefter Fidepresidenterna fortsatte med tolkars hjälp.

De 34 deltagande nationerna hade uppdelats i fyra grupper. Sverige kom i grupp 3: 1. Puerto Rico, 2. Sovjet, 3. Polen, 4. Norge, 5. Bulgarien, 6. Schweiz, 7. Sverige, 8. Saar. De tre bästa lagen går vidare till finalturneringen. I det svenska laget var man givetvis lite spänd inför mötet med Sovjet i första rondan. Det förespåddes att Ståhlberg skulle få spela svart mot Botvinnik, Stenborg vit mot Smyslov, Sköld svart mot Keres och Backlund vit mot Bronstein. Frågan var om vårt lag skulle få någon halvpoäng med.

*

Spelet äger rum på teaterscenen, där endast tävlande, ledare och funktionärer får vistas. För publiken finns demonstrationsbräden både i teatersalongen och i olika salar. Flertalet partier kan studeras här. Inträdesavgifterna är 15 rubel för de bästa platserna och 7 rubel för läktarplatser, efter svenska förhållanden synnerligen höga avgifter. Publiken var därför ej så talrik som man hade väntat.

Gideon Ståhlberg i partiet mot världsmästaren Botvinnik. De möttes i första rondan.

Den 1 september gick startskottet för första rondan.

SPELET BÖRJAR.

Lovande svensk inledning.

ROUND 1.

Sovjet—Sverige.

Botvinnik		1	—	Ståhlberg		0
Smyslov		½	—	Stenborg		½
Keres		1	—	Sköld		0
Bronstein		½	—	Backlund		½

3 1

Sverige gjorde en överraskande stark match mot ryssarnas världsmästarlag. Ett oavgjort resultat låg faktiskt nära till hands. Ståhlberg kom ganska bra ut mot Botvinnik; men strax före avbrottet gjorde svensken ett förbiseende, förlorade bonde och kunde sedan inte hålla slutspelet. I ett svårskött slutspel höll Stenborg remi mot Smyslov — bättre än väntat. Även Sköld spelade bra mot Keres och hade remi inom räckhåll (se partiavd.) Och slutligen är Backlunds uthållighet mot Bronstein värd stort erkännande. Efter matchen berömde de ryska storspelarna svenskarnas kampanja; det hela onekligen en god inledning, men tyvärr gick det inte riktigt i samma stil i fortsättningen.

Ståhlberg		1/2—Sliwa		1/2
Stenborg		1/2—Plater		1/2
Backlund		0—Dworninsky		1
Joffe		0—Gromek		1
		1		3

I andra rondan kom ett oväntat bakslag mot Polen. Ståhlberg stod länge bättre mot Sliwa, men fick finna sig i delad poäng. Stenborg stod först dåligt mot Plater, fick sedan goda vinstchanser, dock utan att det gav mer än remi. Backlund tappade en bonde i öppningen, spelade sedan "friskt" och offrade kvalité med gott motspel. I tidsnöd fortsatte han ej på bästa sätt och fick ge det hela förlorat. Joffe hade en dålig dag i sitt första parti, men i fortsättningen spelade han så mycket bättre.

Vestöl		1/2—Ståhlberg		1/2
Morcken		1—Stenborg		0
Johannesson		0—Backlund		1
Rojahn		0—Ljungqvist		1
		1 1/2		2 1/2

Det blev seger för Sverige i tredje rondan. Två rejäla vinstpartier, medan Stenborg drog sig förlust mot årets Norgemästare. Efter denna rond ligger Sverige på femte plats, och det förefaller bli svårt att konkurrera med Schweiz och Polen om tredje kvalificeringsplatsen.

Ståhlberg		1/2—Padevsky		1/2
Stenborg		0—Kolarov		1
Backlund		1/2—Thrigov		1/2
Ljungqvist		1/2—Tsvertkov		1/2
		1 1/2		2 1/2

Nytt nederlag för Sverige; kanske inte oväntat mot de slagstarka bulgarerna, som sedermera återfinns på sjätte plats i segrargruppen. Det är nu Schweiz som ligger suveränt på tredje plats, efter Sovjet och Bulgarien. Sverige är praktiskt taget utan kvalificeringschans.

Blau		1/2—Ståhlberg		1/2
Bhend		1/2—Sköld		1/2
Walter		1—Backlund		0
Keller		0—Ljungqvist		1
		2		2

En hård match. Det oavgjorda resultatet är väl i och för sig hedrande, men endast genom en storseger hade Sverige ännu haft chans att gå vidare. Ställningen är: Sovjet 18 1/2, Bulgarien 15 1/2, Schweiz 12 1/2, Polen 10 1/2, Sverige 8, Porto Rico 6, Norge 5 1/2, Saar 3 1/2.

Ståhlberg		1—Lorsson		0
Sköld		1/2—Foltz		1/2
Joffe		1—Bat		0
Ljungqvist		1—Schmidt		0
		3 1/2		1/2

Sveriges vackra seger i denna rond "för-dunklades" bara av det faktum att Schweiz vann med 4—0 mot Puerto Rico.

A. Colon		1/2—Ståhlberg		1/2
M. Colon		1/2—Stenborg		1/2
Pla		0—Sköld		1
Benitz		0—Joffe		1
		1		3

Sjunde rondan hade inte någon större betydelse för utgången, enär poängskillnaden mellan de olika lagen var påfallande stor efter föregående rond. Det gällde om Schweiz eller Polen skulle komma i finalomgången och om Norge eller Porto Rico skulle hamna i C-gruppen. Schweiz säkrade finalplats genom att bjuda Sovjet hårt motstånd. Sovjet vann med 2 1/2—1 1/2, sedan det första ryska förlustpartiet noterades genom den unge Kellers vinst över Geller. Norge klarade sig till B-gruppen. Se vidare tabellerna.

	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1. Sovjet	—	2 1/2	2 1/2	4	3	4	4	3 1/2	23 1/2
2. Bulgarien	1 1/2	—	3	2 1/2	2 1/2	3	3 1/2	3 1/2	19 1/2
3. Schweiz	1 1/2	1	—	3 1/2	2	3	4	3	18
4. Polen	0	1 1/2	1/2	—	3	3	3	4	15
5. Sverige	1	1 1/2	2	1	—	2 1/2	3	3 1/2	14 1/2
6. Norge	0	1	1	1	1 1/2	—	2	2 1/2	9
7. Puerto Rico	0	1/2	0	1	1	2	—	2 1/2	7
8. Saar	1/2	1/2	1	0	1/2	1 1/2	1 1/2	—	5 1/2

	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1. Jugoslavien	—	2 1/2	3	3 1/2	3 1/2	3	4	4	23 1/2
2. Israel	1 1/2	—	1 1/2	2	3	2 1/2	4	3 1/2	18
3. Danmark	1	2 1/2	—	2	2	2	4	3	16 1/2
4. Holland	1/2	2	2	—	2 1/2	3	3	3	16
5. Österrike	1/2	1	2	1 1/2	—	1 1/2	2 1/2	4	13
6. Frankrike	1	1 1/2	2	1	2 1/2	—	1 1/2	3	12 1/2
7. Mongoliet	0	0	0	1	1 1/2	2 1/2	—	2 1/2	7 1/2
8. Skottland	0	1/2	1	1	0	1	1 1/2	—	5

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Poäng
1. Argentina	—	2 1/2	1 1/2	2	3 1/2	2 1/2	4	4	4	24
2. Västtyskland	1 1/2	—	2 1/2	2	2 1/2	3	4	3 1/2	4	23
3. England	2 1/2	1 1/2	—	2	2 1/2	3 1/2	4	3	3 1/2	22 1/2
4. Island	2	2	2	—	1	2 1/2	3	4	4	20 1/2
5. Chile	1/2	1 1/2	1 1/2	3	—	2 1/2	1 1/2	3 1/2	3 1/2	17 1/2
6. Finland	1 1/2	1	1/2	1 1/2	1 1/2	—	2	3 1/2	3	14 1/2
7. Indien	0	0	0	1	2 1/2	2	—	3 1/2	3 1/2	12 1/2
8. Luxemburg	0	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	—	2 1/2	5 1/2
9. Irland	0	0	1/2	0	1/2	1	1/2	1 1/2	—	4

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Poäng
1. Ungern	—	2	2 1/2	2	2	3 1/2	3 1/2	4	3 1/2	23
2. Tjeckoslovakien	2	—	2	2	2 1/2	2	4	4	3	21 1/2
3. Rumänien	1 1/2	2	—	2 1/2	2 1/2	2 1/2	3 1/2	3	4	21 1/2
4. Östtyskland	2	2	1 1/2	—	1	2 1/2	3	2 1/2	4	18 1/2
5. Columbia	2	1 1/2	1 1/2	3	—	2	1 1/2	2 1/2	4	18
6. Belgien	1/2	2	1 1/2	1 1/2	2	—	3	1 1/2	2 1/2	14 1/2
7. Filippinerna	1/2	0	1/2	1	2 1/2	1	—	3	1 1/2	10
8. Iran	0	0	1	1 1/2	1 1/2	2 1/2	1	—	1	8 1/2
9. Grekland	1/2	1	0	0	0	1 1/2	2 1/2	3	—	8 1/2

Danmark var den enda nordiska nation som lyckades kvalificera sig till finalturneringen, och detta främst genom Bent Larsens lysande insats i laget. Allt hängde emellertid till slut på ett avbrutet parti i matchen mot Holland, där den danske mästaren Chr. Paulsen lyckades rädda ett slut-

spel till remi med bonde under och likfärgade löpare. I annat fall hade Holland gått till finalen. Islands slogs med Argentina om ledningen i sin grupp, men hamnade slutligen på fjärde plats. I matchen Island—Argentina vann Olafsson ett bra parti mot Najdorf. Även i övrigt spelade Olafsson mycket förnämligt och fick hög vinstprocent vid första bordet.

VACKRA SEGRAR FÖR SVERIGE I B-GRUPPEN.

Så är det då klart för start i de "egentliga" tävlingarna. Sverige har hamnat i B-gruppen, och det är väl bara naturligt att vi av den anledningen här ägnar oss mest åt förhållandena i denna. I A-gruppen kommer allt att gå sin gilla gång, d. v. s. Sovjet vinner som de behagar, medan striden närmast som vanligt kommer att stå mellan Argentina och Jugoslavien. Det visar sig senare att även Ungern är att räkna med.

ROND 1.

Österrike—Sverige.

Robotsch		0—Ståhlberg		1
Dyckstein		0—Sköld		1
Prameshyber		0—Backlund		1
Lokvenc		0—Joffe		1
		0		4

En sensationell seger över B-gruppens slutliga segrare! En sällsynt lyckad dag även i betraktande av partiernas kvalitet. Samtliga fyra vinstpartier återfinns på partispalten och ger belägg för det sagda.

ROND 2.

Sverige—Finland

Ståhlberg		1—Salo		0
Stenborg		1/2—Rantanen		1/2
Sköld		0—Fred		1
Ljungqvist		1—Niemelä		0
		2 1/2		1 1/2

En jämn och hård match och knapp seger för de svenske. Ståhlbergs positionella utspelning av Salo var övertygande.

ROND 3.

Columbia—Sverige.

Ovellar		0—Stenborg		1
Sanches		1/2—Backlund		1/2
Degreiff		0—Joffe		1
Reyes		0—Ljungqvist	..	1
		1/2		3 1/2

Efter att ha spelat nio matcher i följd vilade sig Ståhlberg, och Stenborg ryckte in på första bordet. Det blev en lyckad dag för Sverige och en överlägsen seger. Av poängställningen efter denna rond kan man omöjligen tänka sig att just Österrike, och f. ö. Island, skall passera Sverige. Ställningen var: Sverige 10, Frankrike 8, Island och Holland 7 1/2, Belgien 7, Österrike 6(!), Polen och Finland 5, Columbia, Chile och Östtyskland 4 1/2, Norge 2 1/2.

ROND 4.

Sverige—Östtyskland.

Ståhlberg		1/2—Uhlman		1/2
Stenborg		0—Fuchs		1
Sköld		1/2—Fox		1/2
Ljungqvist		1/2—Platz		1/2
		1 1/2		2 1/2

Ett första nederlag. Stenborg kom illa i öppningen, offrade bonde för att få motspel, men kunde ej rädda partiet. Sköld hade länge goda vinstchanser. Han förseglade fel drag, varefter partiet togs remi utan spel. Sverige leder ännu, med Island på andra plats.

ROND 5.

Island—Sverige.

Olafsson		0—Ståhlberg		1
Johannsson		0—Sköld		1
Möller		1—Backlund		0
Thorbergsson		1—Ljungqvist	..	0
		2		2

Ståhlberg slog Olafsson i ett mycket spännande parti. Islänningen stod bäst i mittspelet, men kom i tidsnöd och kunde ej bemästra läget. Sverige leder alltjämt, medan Österrike ligger på femte plats.

ROND 6.

Sverige—Chile.

Stenborg		1/2—Flores		1/2
Sköld		0—Ades		1
Backlund		1—Jauzequi		0
Joffe		0—Jallet		1
		1 1/2		2 1/2

Åter ett nederlag och varsel om kommande motgångar. Joffe, som kanske mindre angenämt fick spela sitt femte svarta parti (endast ett med vit), valde en förfelad fortsättning i ett sicilianskt parti och föll offer för ett kungsangrepp. Men Sverige leder ännu!

ROND 7.

Holland—Sverige.

Prins		1/2—Ståhlberg		1/2
Kramer		1/2—Stenborg		1/2
Bomester		1/2—Backlund		1/2
Myhring		0—Ljungqvist	..	1
		1 1/2		2 1/2

En hård uppgörelse, men dock med svensk seger. Stenborg kämpade nio timmar i sitt parti. Island visade sin styrka genom att slå Polen med 3—1 och ligger nu tätt efter Sverige. Poängställningen är: Sverige 17 1/2, Island 17, Österrike 16 1/2, Belgien och Holland 16, Columbia 14 1/2, Östtyskland 14, Frankrike 13. Fyra ronder återstår.

ROND 8.

Sverige—Belgien.

Ståhlberg		1/2—O'Kelly		1/2
Stenborg		1—Limbos		0
Sköld		1/2—Thibaut		1/2
Joffe		1/2—Boey		1/2
		2 1/2		1 1/2

Sverige fick kämpa hårt för denna knappa seger; Sköld var i förlustfara, men räddade till remi efter närmare nio timmars spel. Svenskarnas farligaste medtävlare vinner storsegrar och går förbi. Island har 20, Österrike 19 1/2, Sverige 19.

ROND 9.

Norge—Sverige.

Vestöl		0—Ståhlberg		1
Morcken		1/2—Stenborg		1/2
Johannessen		1—Backlund		0
Rohjan		1—Ljungqvist	..	0
		2 1/2		1 1/2

Efter en dålig start i B-turneringen kom norrmännen så småningom igen och vann tre segrar mot enbart topplag. Först mot Island och Holland, varpå det i nionde rondan blev svenskarna som fick bita i det sura äpplet. Backlund kom på tidigt skede i nackdel; Ljungqvist fick det sämre spelet i öppningen och måste ge Rohjan revansch för deras möte i förgruppen. Ståhlberg vann vackert, vilket framgår av partiet på partiavdelningen. Det är fortfarande hårt i toppen: Island 22, Sverige och Österrike vardera 21 1/2. Två ronder återstår.

ROND 10.

Sverige—Polen.

Ståhlberg		1/2—Sliwa		1/2
Stenborg		1/2—Plater		1/2
Sköld		0—Dworzinsky	..	1
Joffe		1—Baltjarik		0
		2		2

En ny hård uppgörelse med Polen och två poäng till Sverige. Sköld förlorade efter att på tidigt skede ha avböjt remi. Joffe vann en mycket övertygande seger (se partiavd.). Österrikarna spelade i stor stil och slog Chile med 3—1. Poängställningen före sista rondan: Österrike 24 1/2, Island 24, Sverige 23 1/2, Belgien 22 o. s. v.

ROND 11.

Sverige—Frankrike.

Ståhlberg		1—Boutteville	..	0
Stenborg		1/2—Bjorstein		1/2
Sköld		1/2—Noradongtan	1/2	
Joffe		1—Kotocci		0
		3		1

En vacker seger, visserligen, men — även våra konkurrenter vann stort! Österrike slog Holland med 3 1/2—1/2, och Island besegrade Columbia med 3—1. Sverige stannade därför på tredje plats, en halv poäng efter islänningarna. I det stora hela har dock svenskarna gjort en bra insats i B-gruppen, segern var inte alls så avlägsen. Österrikarnas bravad att hämta sig efter katastrofnederlaget mot Sverige i första rondan, och pressa sig först över mållinjen, är värd all respekt!

OCH HÄR VISAR NU TABELLERNAS SLUTSTÄLLNINGEN I DE TRE GRUPPNA.

Segrargruppen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	P: g	Pl.
1. Sovjet	—	2½	1½	2½	3	2½	3½	4	3	3½	2½	2½	31	1.
2. Jugoslavien	1½	—	2	2	2½	3	2½	2½	3	3	2	2½	26½	2.
3. Ungern ..	2½	2	—	1½	2	2	2½	2	3	2½	2½	4	26½	3.
4. Argentina	1½	2	2½	—	1½	1½	3	2½	2	1½	1½	3½	23	4.
5. Västtyskl.	1	1½	2	2½	—	2½	1½	2	1½	2½	2½	2½	22	5.
6. Bulgarien	1½	1	2	2½	1½	—	2	1½	3	2½	1½	3	22	6.
7. Tjeckosl. .	½	1½	1½	1	2½	2	—	2	1½	2	3	3	20½	7.
8. England ..	0	1½	2	1½	2	2½	2	—	2½	1½	2½	2	20	8.
9. Schweiz ...	1	1	1	2	2½	1	2½	1½	—	2	2	2½	19	9.
10. Danmark	½	1	1½	2½	1½	1½	2	2½	2	—	3	1	19	10.
11. Rumänien	1½	2	1½	2½	1½	2½	1	1½	2	1	—	2	19	11.
12. Israel	1½	1½	0	½	1½	1	1	2	1½	3	2	—	15½	12.

Grupp B:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	P: g	Pl.
1. Österrike	—	2	0	2	3	2½	3½	3	3	3	2½	3½	28	13.
2. Island ..	2	—	2	1½	2	3	3	3½	3	2½	3	1½	27	14.
3. Sverige ..	4	2	—	2½	2½	3½	2½	1½	3	1½	2	1½	26½	15.
4. Belgien ..	2	2½	1½	—	3	2	1	1½	2	3	2½	2½	23½	16.
5. Finland ..	1	2	1½	1	—	3	1½	2½	3	3	2	2	22½	17.
6. Columbia	1½	1	½	2	1	—	2	2½	2½	2	3	3	21	18.
7. Holland ..	½	1	1½	3	2½	2	—	3	2	3	1½	1	21	19.
8. Östtyskl.	1	½	2½	2½	1½	1½	1	—	1½	3	2½	3	20½	20.
9. Frankrike	1	1	1	2	1	1½	2	2½	—	1½	2	4	19½	21.
10. Chile	1	1½	2½	1	1	2	1	1	2½	—	2½	3	19	22.
11. Polen	1½	1	2	1½	2	1	2½	1½	2	1½	—	2½	19	23.
12. Norge ..	½	2½	2½	1½	2	1	3	1	0	1	1½	—	16½	24.

Grupp C:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	P: g	Pl.
1. Filippinerna	—	1½	1½	3½	3	2½	2	3	3	4	24	25.
2. Saar	2½	—	2	2½	2	2	2½	3	2½	4	23	26.
3. Indien	2½	2	—	2	3½	1½	1½	2½	3	2	20½	27.
4. Iran	½	1½	2	—	1½	2½	3	1½	3	3½	19	28.
5. Puerto Rico	1	2	½	2½	—	2	3	3	2	2½	18½	29.
6. Mongoliet	1½	2	2½	1½	2	—	2	2	2	3	18½	30.
7. Skottland	2	1½	2½	1	1	2	—	2½	2	3	17½	31.
8. Grekland	1	1	1½	2½	1	2	1½	—	3	3½	17	32.
9. Irland	1	1½	1	1	2	2	2	1	—	1½	13	33.
10. Luxemburg	0	0	2	½	1½	1	1	½	2½	—	9	34.

KRING TÄVLINGARNA.

Ståhlberg kunde i Moskva fira ett märkligt jubileum. Det var hans tionde olympiad, därav nio gånger vid första bordet. Hans resultat denna gång är mycket förnämligt; 10½ poäng av 16 partier, endast en förlust, mot Botvinnik i första rondan. Procentuellt har Joffe lyckats bäst. Spelarnas resultat framgår av följande uppställning:

	vunna	oavg.	förl.	poäng	vinst-%
Bord 1 Ståhlberg	6	9	1	10½	65,6
„ 2 Stenborg	2	9	3	6½	46,3
„ 3 Sköld	3	5	4	5½	45,8
„ 4 Backlund	3	4	4	5	45,4
1:a reserv Joffe	6	1	2	6½	72,2
2:a „ Ljungqvist	6	2	2	7	70,0

BRA FÖR SPELET?

Vid sidan om tävlingsschacket har Ståhlberg varit hårt engagerad i Moskva. Under de 14 sista tävlingsdagarna fick han dagligen ombesörja radioutsändning. Han har dessutom varit tidningsreferent, som gjort att hans fritid blivit begränsad, vilket medfört att han ej kunna medfölja den svenska truppen på de förekommande utflykterna. Av både världsmästaren Botvinnik och utmanaren Smyslov har Ståhlberg blivit föreslagna till överdomare för deras VM-match, som troligen startar i början av mars 1957. På goda grunder kan man nog räkna med att Ståhlberg erhåller detta förtroendefulla uppdrag.

*

De många avbrutna partierna har varit ett streck i räkningen för pressen och den intresserade publiken. I många fall har spelare undvikit att göra drag på sista halvtimmen av speltiden för att sedan försegla, och med analyseringens hjälp arbetat med ställningen. Man kan fråga sig om vårt nuvarande tävlingssätt är lämpligt. Det skulle säkert bli intressantare för både spelare och publik om partierna avgjordes på 5 eller 6 timmar, även om man i slutskedet finge tillgripa blixtschack.

*

Mongolerna, som i förväg tippade sig själva att bli sist i C-gruppen hävdade sig relativt bra och belade en sjätteplacering.

Filippinerna deltog i tävlingarna med endast 4 man och hade ej några reserver med. Deras kondition var det ingen fara med utan de blev bättre och bättre under tävlingarnas gång för att slutligen spurta med en 4—0 seger och därmed vinna C-gruppen före Saar, som länge haft ledningen.

*

Tre av det svenska gänget passar under vistelsen i Moskva på att fylla år. Den yngsta av oss Lennart Ljungqvist har fyllt 25 år, lagledaren Ekelund 66 och Sköld fyller dagen före hemresan 45 år. Sin 25-årsdag firade Ljungqvist med en seger i ett bra spelat parti, som vi återger på annan plats.

*

Den 19/9 gjordes besök i Kreml, där vi fick se en prakt utan like. Man kan säga att Kreml är en stad i Moskva omgiven av stora murar.

På eftermiddagen samma dag fick vi bese Lenins och Stalins mausoleum (gravplats). Trots att vi fick gå före den vanliga kön, så bildade vi ändå en lång extrakö på Röda torget. Det var säkert många som tyckte det var känsligt att på nära håll se de båda framlidna ryska ledarna ligga på lit de parade.

Den 16 sept. gjorde vi besök på Svenska Ambassaden. Tre dagar senare blev vi hem-bjudna till ambassadrådet Petré på en festlighet. Petré och Ståhlberg kände varandra sedan argentinavistelsen 1939—1946.

Samtidigt träffade vi den förutvarande sekundchefen vid I: 3 i Örebro öveste Flodström, som visade oss stor gästvänlighet genom förplågnad av varjehandla slag. Överste Flodström, som är militärattaché i Moskva, lämnade oss goda informationer och berättade trevliga minnen från gångna tider, vilket glädde oss mycket.

Hela det svenska gänget (9 st.) hade en rundabordskonferens i radio, som utsändes från Moskva den 16/9. Ståhlberg intervjuade de övriga 8 svenskarna i ett 20-minuters-program.

På kvällen den 15/9 fick tre av oss (Ekelund, Stenborg och Carlberg) tillfälle att bese fotbollslandskampen Västtyskland—Sovjetunionen, som resulterade i en sovjetseger med 3—1 efter det att Västtyskland i halvtid hade ledningen med 1—0. Enligt vårt bedömande var matchen mycket välspelad.

Det var en stor upplevelse att åse det stora Moskva-stadion, som rymmer en publik av 120.000. Nu var det inte riktigt fullsatt på åskådareläktarna, men vi skulle tro att matchen åsågs av en publik på cirka 100.000 åskådare.

Den 23 sept. var alla schackspelarna inbjudna till landskampen i fotboll mellan Sovjet—Ungern. Det var en synnerligen hård och rivande match mellan två av världens bästa nationer. Ungern vann matchen med 1—0, men ett utjämningsmål hade nog inte varit någon orättvisa om ryssarna fått.

Svenskarna var i förväg lovade en svensk tolk, men istället fick vi en dåligt tysktalande tolk, som tyvärr visade ett alltför nonchalant uppträdande och visade sig i många avseenden ointresserad för sin uppgift. Det-

ta var givetvis ett streck i räkningen för svenskarna och åstadkom irritationer i lägeret. Däremot hade de flesta andra nationerna utomordentligt bra tolkar, särskilt danskarnas tolk var mycket uppskattad.

Dagen före avresan från Moskva tilldelades alla deltagare och lagledare en minnes-sak, bestående av plånbok med motiv från Kreml.

ROBSOVA BLEV VÄRLDS- MASTARINNA.

Samtidigt med olympiaschackets 10:e rond avgjordes slutstriden om världsmästerskapet för damer. Under större delen av tävlingen stod striden främst mellan Robsova och Bykova medan exvärldsmästarinnan Rudenko halkat efter. Det blev nu Robsova, som vann VM-titeln, dock starkt hotad av Bykova, som endast kom en halv poäng efter. Robsova fick 10 poäng medan Bykova hade 9½ och Rudenko 4½.

*

Vid prisutdelningen, som ägde rum vid Röda Arméns Teater, fick sovjetspelarna motta guldmedaljer av vice presidenten Illmakunnas, Finland. Silvermedaljer utde-

lades till jugoslaverna och brons till ungrarna. Samtidigt blev världsmästarinnan Robsova lagerkransad och fick motta priser. Dessutom fick den danske 21-årige Bernt Larsen motta stormästarvärdigheten för sina storartade insatser i olympiaden, där han vid bord 1 erövrade 14 p. av 18 möjliga.

I samband med prisutdelningen hölls många tal. De ryska ledarna tackade deltagarna för deras schackliga insatser. Arrangörerna fick motta tack från ett flertal länders representanter, däribland Indien och England. Den 73-årige svenske skattmästaren Fritz Andersson, som varit överledare för damernas världsmästerskap talade på ryska. Talen dirigerades av den ryske ledaren Potzvikov, som även är ledare för ryska idrotten. Efter talen och prisutdelningen förevisades ett varietéprogram.

Den 27 sept. hölls avslutningsbanketten, då även vissa priser utdelades. Bland annat fick dansken Enevoldsen pris för bästa parti under slutronden. Priser utgick även till bäst placerade spelare vid resp. bord. Efter ett flertal förstklassiga artistnummer, vidtog supén, varpå musik och dans följde.

Sovjets segrande lag. Fr. v. Bronstein, Tajmanov, Geller, Smyslov, Botvinnik och Keres.

Partier

Från olympiaden i Moskva

Att spela svart mot Botvinnik blev Ståhlbergs lott i schackolympiaden. Lättare uppgifter finns det. Å andra sidan har en världsmästare den belastningen att känna sig förpliktad att vinna, hans motståndare har i regel inga sådana bekymmer. Hur som helst gjorde Ståhlberg inget dåligt motstånd. Partiet följer här.

Retis spelöppning.

Botvinnik.		Ståhlberg.	
1. c4	Sf6	2. g3	c6
3. Sf3	d5	4. b3	g6
5. Lb2	Lg7	6. Lg2	0—0
7. 0—0	Sbd7	8. Dc2	Te8
9. Sc3	Sf8	10. d4	Lf5

Till synes har svart ett hyggligt spel, men bekymmer finns i bakgrunden: han har att välja på att förbereda e7—e5 eller att senare nöja sig med e7—e6; i det senare fallet står han mycket trångt.

11. Dc1 Se4
Svart beslutade sig för operation e7—e5, ett par pjäsavbyten inleder.

12. Td1	S×c3	13. L×c3	Le4
14. Se1	L×g2	15. K×g2	Sd7
16. Dc2	Dc7	17. Lb2	Tac8
18. Tac1	d×c4	19. D×c4	Da5

Genast 19. —, e5. 20. e5, Sb6. 21. Db4 kan leda till en försämrad bondeställning för svart efter avbyte på c6, eller också blir fribonden d5 (6) farlig.

20. Sd3 e5(?)

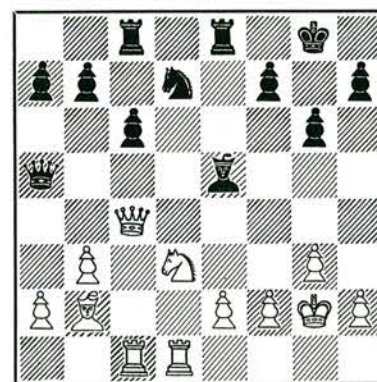
När svart äntligen har fått draget utfört är vederläggningen redan färdig. Det är förvånansvärt att svart inte väljer dambyte; även om vit alltså skulle ha en liten positionsför-

del, så är den sannolikt inte avgörande.

21. d×e5 L×e5

Vederläggningen av 21. —, S×e5 var: 22. S×e5, L×e5, 23. Td7, Tf8, 24. b4.

Ställning efter 21. —, Lg7×e5.

22. b4! b5

Leder till bondeförlust, men 22. —, Dc7. 23. Dc3, f6. 24. h3 åtföljt av f4 ger svart ett än mera utsiktslöst spel.

23. b×a5	b×c4	24. S×e5	S×e5
25. h3	Tb8	26. Lc3	Te7
27. Tb1	T×b1	28. T×b1	f6
29. a6			

Vinstställning är uppnådd, även om det ännu tar 25 drag att tvinga motståndaren till kapitulation.

29. —,	c5	30. Tb8+	Kf7
31. Te8	Sd7	32. Kf1	Ke6
33. Te6+	Kd5	34. Te7	Kd6
35. T×a7	Te8	36. La5	Kc6
37. Ke1	Sb6	38. L×b6	K×b6
39. Tf7	K×a6	40. T×f6	Kb5
41. Tf3	Td8	42. e4	Td4

Svarts c-bönder är värdelösa genom att Kb4 kan besvaras med a3.

43. e5 Kc6 44. Te3 Kd7
45. f4 Ke6 46. Ke2 Td8
47. a4 Tb8 48. Ta3 Tb2+
49. Kd1 Tb6 50. a5 Ta6
51. Kd2 g5 52. Kc3 g×f4
53. g×f4 Kd5 54. Ta1 h5
55. h4 Uppgivet.

KAMPPARTI KERES—SKÖLD.

Av svenskarnas fyra uppgörelser mot Sovjets urstarka lag svarade Kristian Sköld för det bästa kamppartiet, trots nederlaget: Strax före avbrottet hade han klar remi, men fick tidtrång och fortsatte ej på bästa sätt.

Spanskt.

Keres.

Sköld.

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 Sf6
5. 0—0 Le7 6. Te1 b5
7. Lb3 d6 8. c3 0—0
9. h3 Sa5 10. Lc2 c5
11. d4 De7 12. Sbd2 c×d4
13. c×d4 Sc6 14. Sb3 a5
15. Le3 a4 16. Sbd2 Ld7
17. Tc1 Db8 18. Lb1 Tfc8
19. Sf1 Sa5 20. T×c8 L×c8

Hittills en känd dragföljd, bl. a. partiet Smyslov—Reshevsky, Haag 1948, som fortsattes med 21. Lg5, h6. 22. Lh4, Sc6. Remi i 40:e draget. Spelarna har ännu endast använt vardera 15 minuter — det har varit "raka spåret". Nu sätter emellertid Keres en ny prägel på partiet.

21. Ld2(!) Sc4 22. Lb4 Ta7!

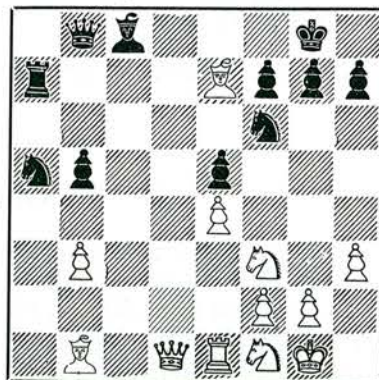
Det är tydligt att 22. —, S×c4. 23. De2 jämte d×e5 inte vore angenämt för svart.

23. b3 a×b3 24. a×b3 Sa5

Sa5 för tredje gången!

25. d×e5 d×e5 26. L×e7

Ställning efter 26. Lb4×e7.

26. —, Td7!

Detta fina mellandrag förhindrar den pjäsvinst som Keres var ute efter.

27. Dc2 T×e7 28. Se3 Le6
29. Sd5 L×d5 30. e×d5 Dd6
31. S×e5 D×d5

Det bästa var 31. —, g6, men säker remi.

32. Te3, Te6

Men ej nu 32. —, g6? 33. Sg4! Lis-tigt!

33. Dc7 Te8 34. Sg4 T×e3
35. S×e3 Da8 36. b4 Sc6
37. La2 S×b4

Trots den förenklade ställningen har svart svårigheter; även 37. —, Sd8 har sina betänkligheter.

38. L×f7 Kh8 39. Dc5 Sd3

Vi tycker dock att remin borde vara gripbart nära efter 39. —, Sa6. 40. D×b5, Sc7.

40. D×b5 Sf4 41. De5 Se2

Och här gav 41. —, Df8 större möj-ligheter.

42. Kf1+ Sd7

För att på t. ex. 43. Dd6 svara med Sc3!

43. Db2! Sf4 44. Dd4! Se5

Jakten ger resultat — villebrådet inom skotthåll.

45. D×f4 Da1+ 46. Ke2 Db2+
47. Kf3 Sd3 48. Dd6 Uppg.

BACKLUNDS REMI MOT BRONSTEIN.

Backlund.

Bronstein.

1. c4, e6 2. g3 d5
3. Lg2 d4 4. d3 Sf6
5. Sf3 Sc6 6. a3 a5
7. b3 Le7 8. 0—0 0—0
9. h3 e5 10. e3 Sd7

Bronstein förbereder ett bondean-grepp på kungsflygeln.

11. e×d4 e×d4 14. Se1 Kh8
12. Sd2 Sc5 15. f4 f5
13. Se4 Se6 16. Sf2 g5

En skarp attack i avsikt att bryta upp vits kungsflygel.

17. f×g5 L×g5 18. Sf3 Le3

Med denna löpare inkilad i ställ-ningen, ser vits position onekligen ganska ömklig ut.

19. De2 f4

Den vita ställningen trycks alltme-ra ihop, och det är egentligen förvå-nansvärt att Bronstein inte hittar vinstvägen.

20. g4 Sc5

Detta drag ansåg Bronstein vara förfelat. Springaren blir snart bort-motad.

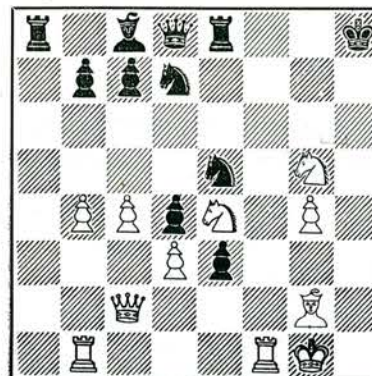
21. Tb1 Te8 22. Dc2 h5

Djärvt, men samtidigt riskabelt, eftersom svarts pjäser inte är till-räckligt utvecklade.

23. b4 a×b4 24. a×b4 h×g4
25. h×g4 Sd7

Bättre var Se6. Nu får vit mot-spel.

26. L×e3 f×e3 27. Se4 Sce5
28. Sg5

I denna ställning bjöd Bronstein remi, men Backlund avböjde!

28. —, Kg7 29. Tf4 Ta6?

Utan detta starka drag hade svart säkerligen fått svårt att värja sig för vits anstormning.

30. Taf1 Tg6

Vid detta laget hade Backlund bör-jat få tidtrång, och han bjöd därför remi, vilket Bronstein accepterade. Hur det hade kunnat gå vid fortsatt spel är svårt att säga. Det förvånar dock att Bronstein var så fredligt sin-nad, ty efter 31. Sf7, S×f7, 32. T×f7+, Kg8. 33. g5 kan det ifrågasättas, om inte kvalitetsoffret T×g5 åtföljt av Se5, kunde ha blivit besvärande för Backlund med tanke på hans då-liga tid.

(Anm. av K. Sköld i Expressen).

SVERIGE—ÖSTERRIKE

Svenskarna mötte Österrike i första ronden i B-turneringen och vann med 4—0! Samtliga fyra partier i denna match gör ett starkt intryck. Märk-ligt nog hämtade sig österrikarna ef-ter skrällen, de kom igen och vann gruppen! Här följer de fyra parti-erna.

HOLLÄNSKT PARTI.

Robatsch.

Ståhlberg.

1. Sf3 e6 2. g3 f5
3. Lg2 Sf6 4. d3 Le7
5. Sbd2 0—0 6. e4 f×e4
7. d×e4 Sc6 8. 0—0 e5
9. Sc4 d6 10. Se3 Kh8
11. Sh4 g6 12. f4 e×f4
13. g×f4 Sg8 14. Sf3 T×f4

Det angrepp vit får för bondeoffret visar sig inte tillräckligt. Svart för-svarar sig perfekt.

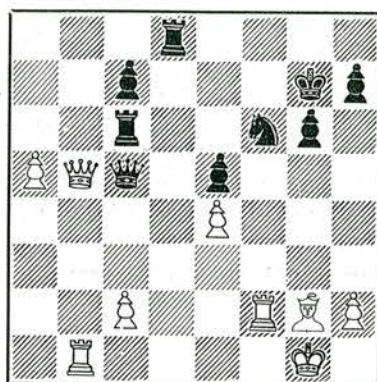
15. Sd5 Tf8 16. b4 Lg4
17. Lb2+ Lf6 18. S×f6 S×f6
19. Dd5 L×f3 20. Tf3 De7
21. Taf1 Se5

Svart återger en bonde, men får efter hand den bättre positionen.

22. L×e5 d×e5 23. D×b7 Tab8
24. D×a7 T×b4 25. a4 Kg7
26. a5 Tc4! 27. T3f2 Tc6
28. Tb1 Td8 29. Db7 Dc5
30. Db5

Vits möjligheter var uttömda och han stod på förlust.

Ställning efter 30. Db7—b5.

30. —, Td1† 31. Lf1 T×b1
32. D×b1 Se4 Uppg.

FRANSKT PARTI.

Sköld. Dückstein.

1. e4 e6 2. d4 d5
3. Sc3 Lb4 4. a3 L×c3†
5. b×c3 d×e4 6. Dg4 Sf6
7. D×g7 Tg8 8. Dh6 Tg6
9. De3 c5 10. Se2 Se6
11. d×c5 e5

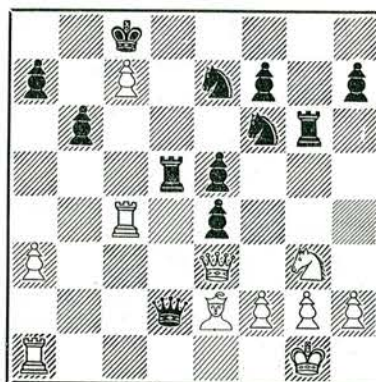
I det välkända 7:e VM-partiet Smyslov—Botvinnik följde 11. —, Sg4 12. D×e4, Dd1†. Ryska kommentarer kallade detta "en förträfflig taktisk kombination, som underlättar svarts försvar". Emellertid vann vit efter djupsinnigt spel. Det kan vara anledningen till att österrikaren här slår in på en annan väg.

12. Sg3 Da5 13. Ld2 Le6
14. Le3 0—0—0 15. 0—0 Se7
16. Tfb1 Da4 17. c6 b6
18. c4!

En spännande ställning! Vit torde ha på känn att han hela tiden kommer att vara draget före.

18. —, L×c4 19. Tb4 D×c2
20. T×c4 D×d2 21. c7 Td5

Ställning efter 21. Td8—d5.

22. Tcc1! Kb7 23. Db3 Tg8
24. Lc4 Td4 25. Db5 Ka8
26. Sf5! Dg5 27. Se3 Dg6
28. Da6

Om man bortser från rådande tidsnöd (för båda spelarna) innehåller ställningen säkerligen andra intressanta möjligheter för vit; damoffer och annan grannlåt skymtar efter 29. D×e5, t. ex. 29. —, Sc6. 30. La6, Sg4. 31. D×d4, S×e3. 32. Dd8†. Eller ett annat smakprov: 30. D×d4, S×d4. 31. La6, Se2†. 32. Kf1!

28. —, Tc8 29. Lb5 Dg8
30. Sc4 T×c4 31. T×c4 Sfd5
32. Tac1 Sf4 33. g3 Se2†
34. Kf1 S×c1 35. T×c1 Dg6
36. Lc6† Uppgivet.

KUNGSINDISKT I FÖRHAND.

Prameshuber. Backlund.
1. Sf3 Sf6 2. g3 g6
3. Lg2 Lg7 4. 0—0 0—0
5. d3 d5 6. Sbd2 c5
7. e4 Se6

Det blev alltså Kungsindiskt i förhand, vilket i regel ger vit bekvämt spel.

8. e×d5 S×d5 9. Sb3 b6
10. d4 La6 11. Te1 c4
12. Sbd2 c3

På 12. —, S×d4 följer 13. S×d4, L×d4. 14. S×c4 med fördel.

13. Sf1 Tc8 14. b3 Dd7
15. Se5

Det har lyckats svart att genom sin energiska manöver på damflygeln tvinga motståndaren på defensiven. Endast med knapp nöd håller sig denne flytande.

15. Se5

Tvunget.

15. —, S×e5 16. d×e5 Tcd8
17. La3 De6 18. Dd4 Lh6

Hotar Sf4 och tvingar till avslag på d5, vilket försvagar vits kungsställning.

19. L×d5 T×d5 20. D×c3 Tc8
21. Db4 Td7 22. Se3 L×e3
23. T×e3 T×c2 4. De4 Ted2
25. Tc1 Lb7 26. Dc4 Df5
27. Df1

Det är nu bara en tidsfråga för vit att kapitulera inför en rad svåra hot. Den svarta löpardiagonalen blev avgörande.

27. —, T7d3 28. T×d3 T×d3
29. De2 Dd7 30. Tf1 Dd5
31. f3 e6 32. Le7 Dd4†
33. Tf2 T×f3 34. Dd2 Da1†
35. Kg2 Td3† 36. Kh3 T×d2
37. T×d2 D×e5 38. Td8† Kg7
39. Lf8† Kf6 Uppg.

KUNGSINDISKT.

Joffe. Lokvenc.
1. d4 Sf6 2. c4 g6
3. g3 Lg7 4. Lg2 0—0
5. Sc3 d6 6. e4 e5
7. Sg2 e×d4 8. S×d4 Sbd7
9. 0—0 Te8 10. Te1 Sc5
11. f3 Sfd7 12. Le3 Se5
13. De2 c6 14. Tad1 Dc7
15. h3

Den uppställning vit här valt mot Kungsindiskt gör svarts uppgift mycket svår.

15. —, a5 16. f4 Sed7
17. Df2 a4 18. g4 Da5
19. Dc2 Db4

Idén är välbekant; ibland har den framgång, men här är utsikterna mindre goda.

20. a3 Da5

Att ta en tempoförlust för att locka fram a-bonden ingår i planen, sedermera skall c-bonden angripas. Givetvis ej 20. —, D×c4 för 21. Lf1. Emellertid utför svart sin idé i en ställning där vit är ett par drag längre på väg. Det är därför inte överraskande att vit snabbt kommer i stor fördel.

21. Lf2 Sf8

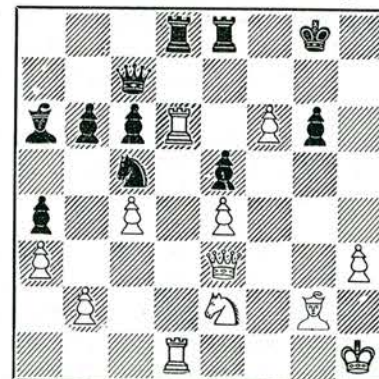
Den ursprungliga idéfortsättningen — Sb6 — lönar sig inte längre.

22. f5 Sfd7 23. Sf3 Se5
24. Se2 Da6 25. S×e5 L×e5
26. Ld4 Db6 27. Kh1 f6
28. L×e5 d×e5 29. Td6 Dc7
30. Ted1 Kg7 31. Dc3 b6
32. De3 La6 33. g5

Nu väntar man att Joffe skall föra sin överlägsna angreppsställning till ett snabbt slut. Och vänta får man...

33. —, Tad8 34. g×f6† Kg8
35. f×g6 h×g6

Ställning efter 35. —, h×g6.

Nu kan vit vinna omedelbart genom det enkla 36. f7†, K×f7. 37. Df3† etc. 33. Dh6(?)

Inte bara den nyss nämnda utan flera andra snabbt vinnande fortsätt-

ningar undgår märkligt nog Joffe, som först i 63:e draget kan få motståndaren att ge upp.

36. —, T×d6 37. D×g6† Kf8
38. T×d6 L×c4

Operationen att vinna c-bonden lyckades ändå!

39. Sg3 Df7 40. Dh6† Kg8
41. Sf5 Dh7 42. Se7†

En snabb vinstväg var: 42. f7†, L×f7. 43. Dg5†, Kf8. 44. Th6, Dg8. 45. Dh4 etc.

42. —, Kh8

Nu finns återigenom en omedelbart avgörande variant: 43. f7, L×f7. 44. Df6†, Dg7. 45. Dh4†.

43. D×h7†(?) K×h7. 44. T×c6 och vit vann efter ytterligare 19 drag.

DAMGAMBIT.

Ståhlberg, Boutteville,
Sverige. Frankrike.

1. Sf3	Sf6	2. c4	e6
3. d4	d5	4. Sc3	Le7
5. Lg5	h6	6. Lh4	0—0
7. e3	a6	8. Dc2	d×c4
9. L×c4	c5	10. Td1	c×d4
11. S×d4	Ld7	12. 0—0	Dc8
13. Lb3	Sc6	14. Sf3!	

Vit har större rörelsefrihet och följer därför den givna regeln att inte genom avbyte lätta svarts spel. I själva verket lider svarts dragföljd av någon bristsjukdom, han har svårare än normalt att få utjämnning. Det lyckas helt enkelt inte.

14. —, Td8
15. De2 Le8 16. e4 Sd7
17. Lg3 Sa5 18. Tc1! Sc5

Svarts damställning omöjliggör S×b3. Springaren får återvända till c6 med tempoförlust och ytterligare försämrad position. Drag för drag ökar nu vits överlägsenhet.

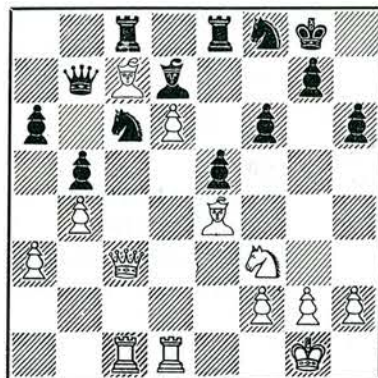
19. Lc2 Sc6 20. a3 b6
21. e5 Db7 22. b4 Sd7
23. Se4 Sf8 24. Sd6 L×d6

25. e×d6 Tac8 26. Tfd1 f6
27. Le4 Da7 28. Lf4 b5

Det fanns knappast ett drag för svart utan omedelbart sammanbrott.

29. Le3 Db8 30. Lc5 Ld7
31. De3 Te8 32. Lb6, e5
33. Lc7 Db7 34. Dc3! Uppg.

Slutställning.

En överspelning av stort format!

DAMGAMBIT.

Ståhlberg, Vestöl,
Sverige. Norge.

1. Sf3	Sf6	2. c4	e6
3. d4	d5	4. e3	c6
5. Sb—d2			

Starkt i betraktande kom här den symmetriska fortsättningen 2. —, c5.

I liknande ställningar ofta spelat av Capablanca.

5. —	Sb—d7	6. Ld3	Le7
7. b3	0—0	8. Lb2	b6
9. 0—0	Lb7	10. De2	c5
11. Ta—d1	Tc8	12. Se5!	—

Vit har nu fått en lovande ställning med goda angreppsmöjligheter.

12. —, Dc7 13. f4 g6(?)
Försvagar den svarta kungsställningen. I betraktande kom 13. —, S×e5. 14. f×e5 Se4.

14. Sd—f3	Tc—d8	15. Tc1	Db8
16. Dc2	Da8	17. h3	Sh5
18. c×d5	S×e5	19. S×e5	L×d5
20. d×c5	L×c5	21. Sg4	Tf—e8?

Riktigt var 21. —, f6, ehuru vit alltså haft de bästa utsikterna.

22. Lb5! Te7 23. Kh2! —

Förhindrar ett ev. springarutfall till g3.

23. —, h6 24. Dc3! —

På 24. S×h6†, Kh7. 25. Sg4 har svart möjligheten 25. —, f5!

24. —, e5

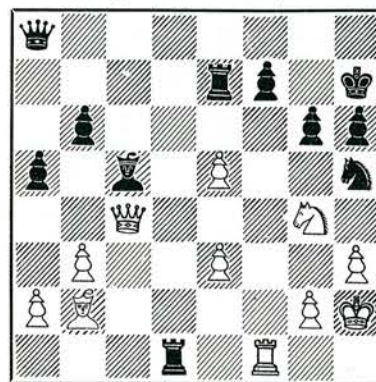
På 24. —, Kh7 avgör 25. Sf6†, S×f6. 26. D×f6, Tg8. 27. T×c5 etc.

25. Tc—d1 Kh7 26. f×e5 a5

Det hotade 27. b4 med löparvinst.

27. Lc4 L×c4 28. D×c4 T×d1

Ställning efter 28. —, T×d1.

29. T×f7†! —

En elegant fortsättning, som bevisar den svenske stormästarens eminenta kombinationsförmåga.

29. —, Sg7 30. Sf6† Kh8
31. De4! Dg8

På 31. —, D×e4 följer 32. Tf8 matt!

32. D×g6 L×e3 33. Dh7†! —

En effektiv avslutning. På 33. —, D×h7 följer 34. Tf8† jämte matt i nästa drag. Svart uppgav här partiet.

G. D. (Sv. D.)

NIMZOINDISKT.

Stenborg, Limborg,
Sverige. Belgien.

1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. e3	c5

5. Ld3	d5	6. Sf3	Sc6
7. 0—0	0—0	8. a3	L×c3
9. b×c3	Dc7	10. Lb2	d×c4
11. L×c4	b6		

I partiet Tajmanov—Darga skedde 11. —, e5 (se nästa parti).

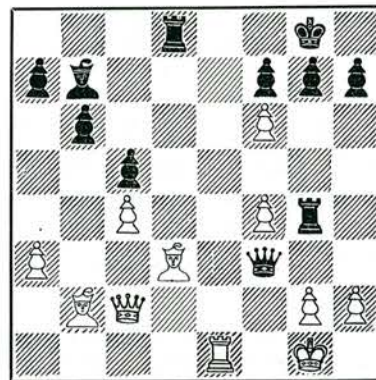
12. Ld3	e5	13. Dc2	Te8
14. d×e5	S×e5	15. S×e5	T×e5
16. c4!	Th5		

Detta var naturligtvis svarts plan: att rikta några hos mot vits kungsställning. Men hoten är lätt att avvärja, och sedan står svart dåligt.

17. f4	Lb7	18. Tae1	Dc6
19. e4	Td8	20. Tf3	Th4
21. e5	Tg4	22. e×f6	D×f3

Svaret ligger i öppen dag, men svart hade ingen återvändo.

Ställning efter 22. —, Dc6×f3.

23. L×h7† Kf8 24. f×g7† Uppg.

DAMGAMBIT.

Joffe, Baltjarik,
Sverige. Polen.

1. d4	d5	2. c4	e6
3. Sc3	Sf6	4. c×d5	e×d5
5. Lg5	c6	6. Dc2	

Joffe väljer Reshevskys favoritsystem och behandlar det med sådan brio att den store amerikanen säkerligen själv skulle ha velat spela ett sådant parti.

6. —,	Le7	7. e3	0—0
8. Ld3	h6	9. Lh4	Te8

10. Sge2 Sbd7 11. 0—0 Sf8
12. f3 Se6 13. Tad1 Sh5
14. Lf2 Ld6 15. e4 Shf4
16. e5 Lf8 17. Le3 S×d3
18. D×d3 f5

Det hotade f3—f4—f5. Svart har för övrigt inget annat att göra än att förskansa sig så gott det går.

19. f4 g6 20. Kh1 h5
21. Sg1 Le7 22. h3 Sg7
23. Sf3 Le6 24. Tg1 Kf7
25. Se2 Th8 26. Tc1

Ett genombrott på kungsflygeln kan tills vidare inte ske, varför vit övergår till aggressionshandling på motsatta flygeln. Därvid måste svart företa omgrupperingar och förlorar förr eller senare kontrollen över en viktig punkt, nämligen h4, som fortsättningen visar.

26. —, Dd7 27. Tc3 Tac8
28. a3 Tc7 29. b4 The8
30. Sc1 Se8 31. Sb3 b6
32. Tgc1 Tb3 33. T1c2 Tbc8

Det är inte så nådigt att ingenting kunna göra, medan motståndaren har händerna fulla av möjligheter.

34. Dd2 Ld8 35. Lf2 Sg7
36. Lh4!

Inledningen till ett verkligt genombrott på kungsflygeln — där skulle det alltså ske.

36. —, L×h4 37. S×h4 De7
38. Df2 Ld7 39. Dg3 De6
40. Dg5 Tg8 41. Tg3 Se8
42. Dh6 Tg7 43. Tg5!

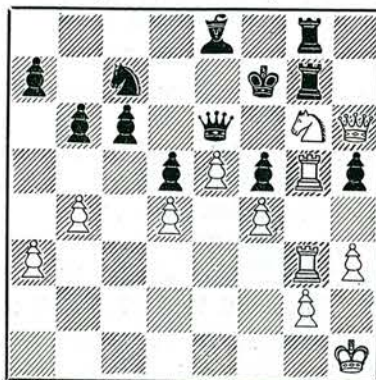
Bereder plats på g3 åt det andra tornet. Dramat närmar sig höjdpunkten, i vilket ögonblick emellertid Joffe onödigtvis förlänger pinan för den stackars polacken.

43. —, Tc8 44. Tc3 Sc7
45. Tcg3 Tcg8 46. S×g6!

Detta skulle vinna snabbt, och inte först efter ytterligare 26 drag! Springaren kan ej slås på grund av

47. T×g6 T×g6 48. Dh7+
46. —, Le8

Ställning efter 46. —, Ld7—e8.

47. D×h5(?)

På den rätta fortsättningen kan svart ge upp efter fem drag. T. ex.: 47. Sh8+, Kf8. 48. T×g7!, D×h6. 49. T×g8+, Ke7. 50. Tg3g7+, Ke6. 51. T×c7 etc.

47. —, T×g6 48. T×f5+ Ke7
49. Dh4+ Kd7 50. Tfg5 T×g5
51. T×g5 Lg6

Även om svart genast byter det andra tornet vinner vit genom sina fribönder.

52. Dg3 Lf7 53. f5 T×g5

Förtvivlan.

54. f×e6+ S×e6 55. Df3 Lg6
56. Sd2 Tf5 57. Dg4 Tg5
58. Dh4 Ld3 59. Sf3 Tg8
60. Df6 Tf8 61. Dh6 Tg8
62. Kh2 Le4 63. h4 Tg6
64. Dh8 Tg4 65. Db8 Sf4
66. Dd6+ Kc8 67. D×c6+ Kb8
68. De8+ Kc7 69. De7+ Kc8
70. Se1 L×g2 71. e6 Lh3
72. Df8+

Och äntligen gav svart upp!

ALJECHINS FÖRSVAR.

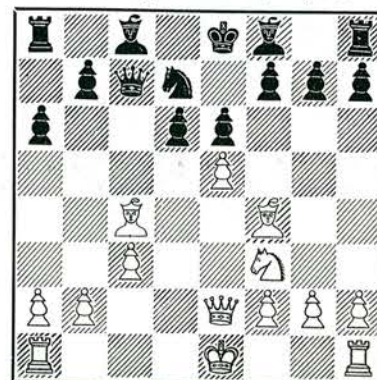
Ljungqvist, Schmidt,
Sverige. Saar.

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5
3. c4 Sb6 4. c5 Sd5
5. Le4 e6 6. Sc3 S×c3
7. d×c3 d6 8. c×d6 c×d6
9. Sf3 Dc7 10. De2 Sd7?

Bättre 10. —, Sc6.

11. Lf4 a6

Ställning efter 11. —, a6.

12. L×e6!

Ett vackert exempel på hur en svag punkt utnyttjas,

12. —, S×e5

Efter 12. —, f×e6. 13. e×d6 är det genast slut.

13. L×c8 T×c8 14. S×e5 d×e5
15. L×e5 De7 16. 0—0 Tc5

Om 16. —, f6 så 17. Dg4.

17. Tfe1 Tc6 18. Dd2 Te6
19. Tad1 h5 20. Lf4 g5
21. L×g5 Uppg.

Nästan en vilodag för Ljungqvist!

EN STORMÄSTARE FÖDS. RETIS DAMÖPPNING.

Larsen, Prins,
Danmark. Holland.

1. Sf3 Sf6 2. g3 d5
3. Lg2 Sbd7 4. c4 d×c4
5. Da4 e6 6. 0—0 Le7

Svart borde ha spelat 6. — a6 för att på 7. D×c4 fortsätta med b7—b5 och Lb7; det är betydelsefullt att denna utvecklingsidé sker innan vit hinner bemöta den.

7. D×c4 c5
9. Td1 a6 8. d4 0—0

Nu kan idén inte längre genomföras smärtfritt, vilket svart — kanske till sin överraskning — får erfara.
10. Dc2!, Ta7

Ett vackert drag är oftast ett starkt drag, brukade Spielman säga. Svarts torndrag kan inte sägas vara vackert. . .

11. Sc3 b5 12. a4 b4
13. Se5!

Detta torde ha kommit oväntat för svart.

13. —, S×e5

Eller —, Lb7. 14. L×b7, T×b7. 15. Sc6, De8. 16. Se4 med fördel för vit.

14. d×e5 Sd7 15. Se4 Lb7
16. Le3 Dc7 17. Tac1

Spelat med fin uppfattning om slutspelets möjligheter. Annars vore 17. f4 fullt tillfredsställande.

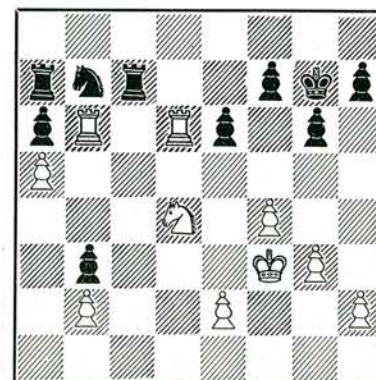
17. —, S×e5 18. L×c5 L×c5
19. D×c5 D×c5 20. L×c5 L×g2
21. K×g2 g6 22. Sb3!

Vit behärskar nu spelet och genomför fortsättningen med stort tekniskt kunnande.

22. —, Sd7 23. Td6 Tb8
24. a5 Kg7 25. f4 T8b7
26. T1c6 Tc7 27. Sd4 Sc5
28. Kf3 b3 29. Tb6 Sb7

Även detta dubbelhot var vit beredd på; han låter inte den vackert tillkämpade fördelen rinna ut i intet.

Ställning efter 29. —, Sc5—b7.

30. T×e6! S×a5 31. T×a6! f×e6
32. S×e6+ Kg8 33. S×c7 T×c7

Springarslutspel vore lika utsiktslöst.

34. T×a5 Tc2 35. Ta8+ Kg7
36. Ta7+ Kg8 37. g4 T×b2

38. Tb7 Tb1 39. Ke4 b2
40. g5 Kf8

Här avbröts partiet — i fullt klar vinstställning för vit. Han gör heller inget misstag i fortsättningen.

41. Ke5 Ke8 42. e3 Te1
43. T×b2 T×e3† 44. Kf6 Th3
45. Tb8† Kd7 46. Th8 T×h2
47. f5! Kd6

Eller g×f5 48. g6.

48. f×g6 Tf2† 49. Kg7 h×g6
50. Te8 Ta2 51. K×g6 Ta6
52. Te1 Ta8 53. Kf7 Ta7†
54. Kf6 Uppgivet.

SICILIANSKT.

Padevski, Larsen,
Bulgarien. Danmark.

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6
3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6
5. Sc3 d6 6. Lc4 e6
7. 0—0 Le7 8. Lb3 0—0
9. Le3 Ld7 10. De2 a6
11. f4 b5 12. e5

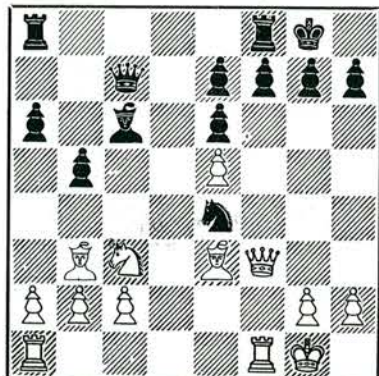
Vit överskattar sina möjligheter och underskattar motståndarens. Solidare var 12. a3.

12. —, d×e5 13. S×c6 L×c6
14. f×e5 Se4! 15. Df3

Försöket att vinna kvalitet genom 15. Dg4, S×c3. 16. Lh6 strandar på 16. —, Dd4! På textdraget, som väl var det som vit hoppades på, har svart en överraskning i beredskap.

15. —, Dc7!

Ställning efter 15. —, Dd8—c7.

16. S×e4 D×e5 17. Dg3 D×e4
18. Tae1

Om inte ett förbiseende, så ett för-
tvivlat försök att få angreppschanser
med kvalitetsoffer. I vilket fall som
helst är vits ställning i längden ohåll-
bar.

18. —, Lh4 19. Dh3 L×e1
20. T×e1 Tad8 21. c3 Td3
22. Dg3 Tfd8

och svart vann.

SICILIANSKT.

Larsen, Gligoric,
Danmark. Jugoslavien.

1. Sf3 c5 2. e4 d6
3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6
5. Sc3 a6 6. Le2 e5
7. Sb3 Le7 8. 0—0 0—0
9. Lg5 Sbd7 10. a4 b6
11. Lc4 Lb7 12. De2 Dc7
13. Tfd1 Tfc8 14. Sd2 h6
15. L×f6 S×f6 16. Lb3 Lc6
17. Sc4 S×e4

Den jämförelsevis bästa utvägen,
då vit hotade att komma i klar fördel
genom 18. a5

18. S×e4 d5 19. a5

Även här har detta drag en viss
udd.

19. —, d×c4 20. D×c4 Tf8
21. a×b6 D×b6 22. Sd6 Lb5
23. S×b5 a×b5 24. Dd5 T×a1
25. T×a1 Lc5(?)

Ett fel, som det strax visar sig.
Bättre 25. —, Dc5; det följer 26. Df3.
och vits fördel är mycket ringa.

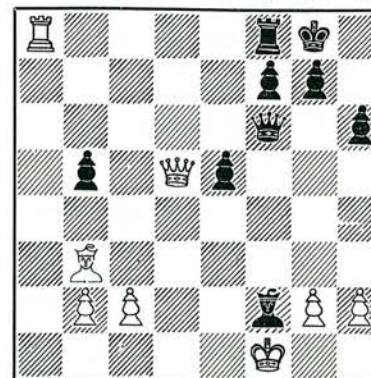
26. Ta8!, L×f2†

Eller 26. —, T×a8. 27. D×a8†,
Lf8 28. Dd5.

27. Kf1 Df6

Enda draget.

Ställning efter 27. —, Db6—f6.

28. D×f7† D×f7 29. L×f7† K×f7
30. T×f8† K×f8 31. K×f2 Ke7

Bondeslutspelet är vunnet för vit,
som har den avlägsna fribonden.

32. Ke3 Kd6 33. Ke4 b4
34. c3 b3 35. c4 g6
36. g4 h5 37. g×h5 g×h5
38. h4 Kc6 39. K×e5 Kc5
40. Kf5, Kd4

Om 40. —, K×c4 så 41. Ke4; först
sedan svart tvingats att slå c-bonden
är vits vinst klar. Lärorikt!

41. Kf4 Kc5 42. Ke5 K×c4
43. Ke4 Kc5 44. Kd3 Kd5
45. Kc3 Kc4 46. K×b3 Kf5
47. Kc3 Uppg.

Ett viktigt trappsteg till stormäs-
tarvärdigheten för Bent Larsen!

ENGELSKT PARTI.

Botvinnik, Grigoric,
Sovjet. Jugoslavien.

1. c4, g6 2. g3 c5
3. Lg2 Lg7 4. Sc3 Sc6
5. Sf3 Sh6

Den kända ställningen 5. —, Sf6. 3.
d4 är inte lättspelad för svart; det
valda draget leder dock till svårare
problem än svart hade räknat med.

6. h4

För dagen är Botvinnik på ett pri-
ma angreppsshumör, vilket kanske
inte hade ingått i Gligorics beräk-
ningar.

6. —, d6 7. d3 Tb8

8. h5 Ld7 9. L×h6

Överraskningar på tidigt skede.

9. —, L×h6 10. h×g6 h×g6
11. Dc1!

Svarts 8:e drag fick dessa conse-
kvenser; vit bestämmer takten helt
och hållet.

11. —, Lg7 12. T×h8† L×h8
13. Dh6 L×c3† 14. b×c3 e6
15. Sg5 Ke7 16. Kd2 Le8
17. Dg7 Kd7 18. f4 De7
19. Th1 Sd8 20. Se4 Kc7
21. Th8 Lc6 22. Sf6 Kb6

Den tunga vandrigen till Canossa
fortsätter.

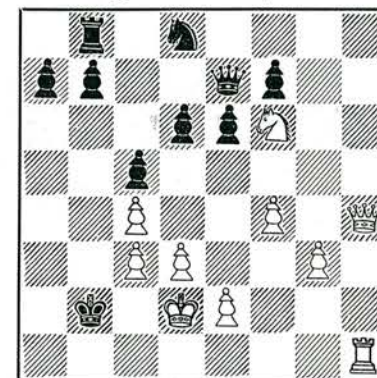
23. L×c6 S×c6 24. Th7 Sd8
25. D×g6 Ka6 26. a4 Ka5
27. Dg5 K×a4

Härigenom förkortar svart sitt li-
dande i en klart förlorad ställning.

28. Th1 Kb3 29. Dh4 Kb2

Säkerligen schackolympiadens ori-
ginellaste kungsvandring!

Ställning efter 29. —, Kb3—b2.

30. g4 Uppg.

En lätt och lekande uppgift för
världsmästaren.

RETIS SPELÖPPNING.

Botvinnik, Golombek,
Sovjet. England.

1. c4 Sf6 2. Sf3 c5
3. g3 g6 4. b3 Lg7
5. Lb2

Botvinniks behandling av spelöppningarna är naturligtvis alltid läro rik; hans precisa utveckling av damlöparen är värd att lägga på minnet.

5. —, 0—0 6. Lg2 Sc6
7. 0—0 b6 8. d4 c×d4
9. S×d4 Lb7 10. Sc3 Dc8
11. Sc2 d6 12. e4 Sd7
13. Dd2 Sc5 14. f4 Se6
15. Tad1 Sed4

Vilken statistik vi skulle kunna göra! I denna tidskrift har nämligen åtskilliga gånger talats om nackdelen av att i spelöppningen göra flera drag med samma springare. I partiet Ivkov—Geller (sid. 181) hade den sistnämnde efter 15 drag flyttat sin damspringare fem gånger. Nu har Golombek gjort samma sak med sin kungsspringare. Vi tror inte att det är på det sättet en världsmästare skall bekämpas. Engelsmannen kommer att ge upp partiet efter — fem drag.

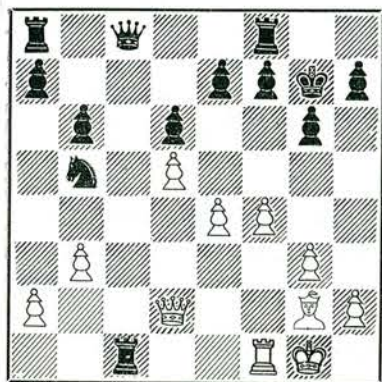
16. S×d4 S×d4 17. Sd5 L×d5

Efter 17. —, Sc6. 18. L×g7, K×g7. 19. f5 är den svarta ställningen inte mycket värd. Nu kommer slutet i stället på ett överraskande snabbt sätt.

18. c×d5 Sb5 19. L×g7 K×g7
20. Te1 Uppg.

På grund av hotet a4 jämte Dc3†.

Slutställning.

SMYSLOV HART ANSATT AV 18-ÅRIG NORRMAN.

Ett flertal ynglingar deltog i nationstävlingarna i Moskva. Man kunde se en 17-årig engelsman, några 18-åringar och ett flertal andra i åldern 19—25 år, däribland svensken Ljungqvist, som är 25 år.

Världsmästerskapsaspiranten Smyslov har i flera partier varit hårt ansatt av sina motståndare, och fått släppa till halva poängen i några fall, bl. a. mot svensken Åke Stenborg.

Den 18-årige norrmannen Svein Johannesson har även kunnat spela remi mot Smyslov. Det gällde bara att han förklarar i samband med sitt 40:e drag att samma ställning uppkommit 3 gånger, så hade partiet därmed blivit remi. Båda spelarna hade då tidsnöd, vilket gjorde att Smyslov valde schackar. Efter Smyslovs 41:a drag, vilket var förseglat, uppgav norrmannen.

(O. Carlberg.)

SPANSKT PARTI.

Smyslov.	Johannesson.
1. e4	2. Sf3 Sc6
3. Lb5	4. La4 Sf6
5. 0—0	6. Te1 b5
7. Lb3	0—0 d5
9. e×d5	S×d5 10. S×e5 S×e5
11. T×e5	c6 12. d4 Ld6
13. Te1	Dh4 14. g3 Dh3
15. Le3	Lg4 16. Dd3 Tae8
17. Sd2	Kh8 18. Df1 Dh5
19. L×d5	c×d5 20. f3 Lh3
21. Df2	f5 22. f4 Te4

Ett intressant kvalitetsoffer. Annars brukar framstötten g7—g5 ingå i svarts angreppsplan. Hela variationen anses ge vit de bästa utsikterna, och även Smyslov har tidigare segrar på sin meritlista i snarlika ställningar. Norrmannens drag torde dock vara någonting nytt för VM-kandidaten att bita i.

23. S×e4 f×e4 24. Dd2 Df5
25. a4 h5 26. a×b5 a×b5
27. Ta6

Smyslov ansåg att han här skulle ha spelat Ta5.

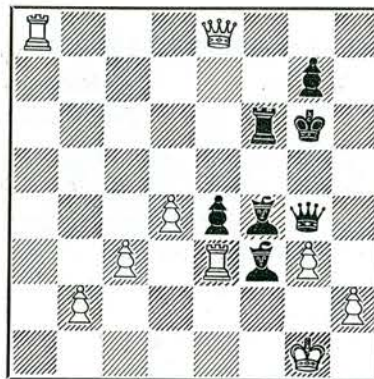
27. —, Tf6 28. De2 h4
29. Lf2 Lg4 30. D×b5 Lf3
31. Te3 h×g3 32. L×g3 Dg4

Bättre 32. —, L×f4, och vit hade haft en svår uppgift i tidsnöden.

33. D×d5 L×f4 34. Ta8† Kh7
35. Dg8† Kg6 36. De8†

Denna ställning uppkommer tre gånger i partiet.

36. —, Kh6 37. Dh8† Kg6
38. De8† Kh6 39. Dh8† Kg6
40. De8†

Nu kunde svart ha begärt remi — medan han var vid draget. Sedan han väl gjort sitt drag kan han inte fordra remi. Orutin och tidsnöd!

40. —, Kh6 41. T×e4! Uppg.

INGEN TORR TEORI I DAG ...

Damgambit.

Smyslov, Sovjet.	Pachman, Tjeckoslovakien.
1. c4 Sf6	2. Sc3 e6
3. d4 d5	4. c×d5 e×d5
5. Lg5 c6	6. e3 h6
7. Lh4 Lf5	

Detta till synes oskyldiga drag ger upphov till de mest oväntade vändningar.

8. Df3, Db6
Pachman, en av världens främsta teoriexperter, bör väl inte kunna

misstänkas för något oöverlagt drag redan i spelöppningen. Vi nöjer oss därför med antagandet att damdraget är en konsekvens av svarts föregående löpardrag. Men underligt ser det hela ut!

9. D×f5 D×b2 10. Dc8† Ke7
11. S×d5†

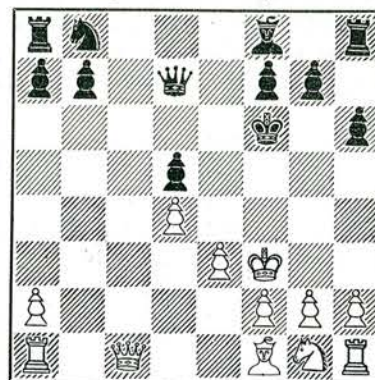
För underhållningen är det väl sört i detta parti.

11. —, c×d5 12. Dc1 Db4†
13. Ke2

Sämre vore 13. Dd2 för D×d2†, 14. K×d2, g5.

13. —, Db5† 14. Kf3 Dd7
15. L×f6 K×f6

Ställning efter 15. —, Ke7×f6.

En kunglig ställning! Det verkar kanske som om det inte var allvar med i spelet, men det är det utan tvekan.

16. g3 Df5† 17. Kg2 Ld6
18. Dd1 g6 19. Ld3 De6
20. Tb1 Sc6

Svart ofrar bonden frivilligt, annars går d-bonden förlorad genom Df3† och Tb5.

21. T×b7 Tab8 22. T×b8 T×b8
23. Se2 Kg7 24. Da4 Se7
25. Tb1

Smyslov passar upp för en sådan vändning som 25. D×a7, Tb2. 26. Tb1(?), T×e2!

25. —, T×b1 26. L×b1 Lb8
27. Lc2 h5 28. Db5 Lc7
29. h4 a6 30. Db7 Uppg.

Det kan tyckas att svart gav upp något för tidigt, men hans ställning är utsiktslös genom att även d5-bonden snart går förlorad.

RETIS SPELÖPPNING.

Barcza, Ungern.	Smyslov, Sovjet.
1. Sf3	Sf6
2. g3	d5
3. Lg2	Lf5
4. c4	c6
5. c×d5	e×d5
6. Db3	Dc8
7. Sc3	e6
8. d3	Sc6
9. Lf4	Le7
10. 0—0	0—0
11. Tac1	Dd7
12. e4!	

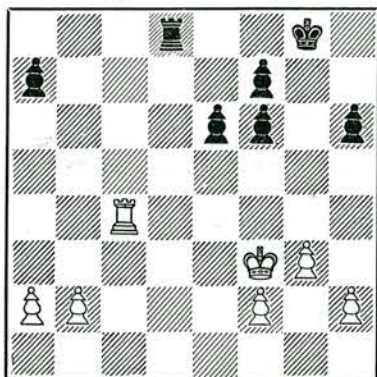
Ett drag, som redan skakar den svarta ställningen i dess grundvalar. Bondeoffret ger vit ett överlägset spelrum och tvingar snart svart att på ogynnsamma villkor återge bonden.

12. —,	d×e4	13. d×e4	S×e4
14. S×e4	L×e4	15. Se5	S×e5
16. L×e4!	Sc6	17. Tfd1	Dc8
18. Da4	Td8	19. T×d8†	D×d8
20. L×c6	b×c6	21. D×c6	h6
22. Le5	Lg5	23. Tc4	Dd1†
24. Kg2	Td8	25. Df3	D×f3†

Att undvika dambyte skulle väl snarast öka svarts svårigheter. Smyslov väljer därför ett tornslutspel, men han kan inte hindra att Barcza förstorar sin fördel och genom mästerlig teknik omsätter den till vinst.

26. K×f3	Lf6	27. L×f6	g×f6
----------	-----	----------	------

Ställning efter 27. —, g7×f6.

Hur man vinner ett materiellt likastående tornslutspel — lektion av Barcza!

28. Ke3	Td5	29. b4	Kg7
30. a4	e5	31. b5	Td1
32. Tc7	t6	33. b×a6	Td4
34. a7	T×a4	35. Kd3	f5
36. Kc3	Kf6	37. Kb3	Ta1
38. Kb4	Kg5	39. Kb5	Kh5
40. Kb6	Uppg.		

Triumfens dag för Ungern, som tillfogade Sovjet dess första matchnederlag på tre olympiader.

KUNGSINDISKT I FÖRHAND.

Barcza, Ungern.	Matanowic, Jugoslavien.
1. Sf3	Sf6
2. g3	g6
3. Lg2	Lg7
4. 0—0	0—0

Schackspelets utgångsställning nr 2 — i allt vidare kretsar.

5. c4	d6	6. Sc3	c5
7. Tb1	Sc6	8. d3	h6
9. Se1			

Vit kunde naturligtvis ha spelat 9. h3 och fortsatt den symmetriska knivkastningen (med draget Tb1 till godo). Men sådan krigföring tilltalar sällan stora fältherrar. Den förändring av positionen, som pringardraget medför, kommer emellertid svart till godo: det lyckas honom att helt plötsligt rycka åt sig initiativet — och behålla det partiet igenom. Vi nämnde på sidan 169 i förra häftet någonting om faran i att "vara tvungen" att göra första feldraget . . .

9. —,	Le6	10. Sd5	
-------	-----	---------	--

Får nog ses som en felbedömning av läget; nu börjar på allvar vits besvärigheter.

10. —,	L×d5	11. c×d5	Sb4
12. Db3	a5	13. a3	a4
14. Dc4	b5!		

Allt detta och mera därtill får vit föra upp på kontot "oangenäma överraskningar".

15. D×b5	Sb×d5	16. Dc4	Sb6
17. Dc2	Tc3	18. Ld2	Dd7
19. Sf3	c4	20. Tfc1	Db5

Svart spelar så bra att han ingen hjälp behöver, medan ingen hjälp längre kan rädda vits spel.

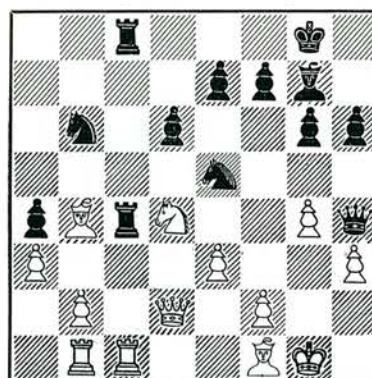
21. Sd4	Dc5	22. e3	Sg4
---------	-----	--------	-----

Det borde ha stått en vit bonde på h3 . . .

23. Lb4	Dh5	24. h3	Se5
25. d×c4	T×c4	26. Dd2	Tfc8
27. g4	Dh4	28. Lf1	

Även utan detta drag vore vit på litet längre sikt förlorad.

Ställning efter 28. Lg2—f1.

28. —,	T×d4!	29. T×c8†	S×c8
30. Dc2	T×g4†!	31. h×g4	Sf3†
32. Kg2	D×g4†	Uppg.	

NIMZINDISKT.

Tajmanov, Sovjet.	Darga, Västtyskland.
----------------------	-------------------------

Drag 1—11 se föregående parti.

11. —,	e5	12. h3	a6
13. La2	b5	14. d×e5	S×e5
15. c4!			

Antagligen en överraskning för svart. På 15. —, S×c4 torde vit avse att slå båda springarna, för att sedan inrikta sig på de uppkomna svagheterna. Svart är emellertid inte hågad att inlåta sig på ett uppenbart tvivelaktigt bonderov.

15. —,	Sg6	16. Dc2	Lb7
17. L×f6	L×f3	18. Lb2	Lg7

Svart undgick dubbelbönder, men undgår inte sitt öde.

19. c×b5!	Kh8
-----------	-----

På 19. —, a×b5 avgör genast 20. Dc3. En hemsk upptäckt!

20. Tfc1	Tad8	21. b6	D×b6
22. Tab1	Dc7	23. L×g7†!	K×g7
24. Db2†			

Enkelt och starkt.

24. —,	Se5	25. D×b7	D×b7
26. T×b7	Td2	27. Lc4	Tfd8
28. L×a6	Ta2	29. T×c5	Sd3
30. L×d3	T×d3	31. Tf5	Uppg.

KUNGSINDISKT.

Olafsson, Island.	Najdorf, Argentina.
----------------------	------------------------

1. c4	Sf6	2. Sc3	g6
3. d4	Lg7	4. e4	d6
5. f3	e5	6. Sge2	c6
7. Le3	0—0	8. Dd2	Da5

Najdorf är ytterst förtrogen med spelöppningen, varför gör han då detta damdrag, som väl inte fyller någon uppgift? På den frågan får man inget svar.

9. d5	c×d5	10. c×d5	a6
11. a3	Dd8		

Tempoförluster är ett faktum, följden blir att vits angrepp flyter fram utan att möta ett organiserat försvar.

12. g4!	Sbd7	13. Tb1	b5
14. h4	Tb8	15. Sg3	b4
16. a×b4	T×b4	17. h5	Sc5
18. h×g6	f×g6	19. Dh2	De8
20. g5	Sh5	21. S×h5	g×h5
22. L×c5	d×c5	23. Le2	a5
24. Sd1	Dg6	25. D×h5	

Bondsvinsten och stor positionell fördel garanterar segern.

25. —,	D×h5	26. T×h5	Ld7
27. Tc1	Tc3	28. Lc4	Le8
29. Th2	Lf8	30. Se3	Tcb8
31. Tcc2	Lg6	32. Thd2	Ld6
33. La2	Kg7	34. Sc4	Lc7
35. d6	Ld8	36. S×e5	L×g5
37. Sc6	T4b6	38. S×b8	L×d2†
39. T×d2	T×b8	40. e5	Uppg.

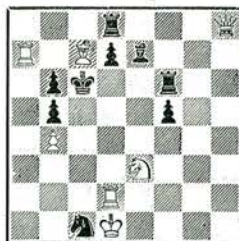
En tekniskt lätt seger.

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

10604. Gustaf Adolf Ekestubbe.
Skurup

Matt i 2 drag.

10605. Sven Ekström,
Stockholm.

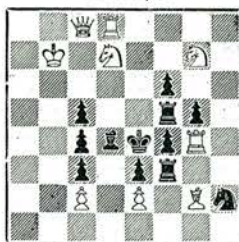
Matt i 2 drag.

10606. Åke Ericson,
Nora.

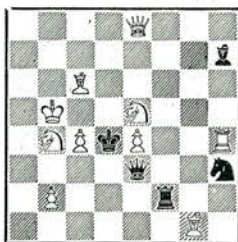
Matt i 2 drag.

10607. Edvin Karlsson,
Gräsmyr.

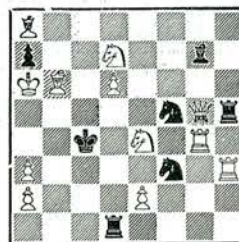
Matt i 2 drag.

10608. Ivar Larsson,
Västerås.

Matt i 2 drag.

10609. K. Stojanov,
Sofia.

Matt i 2 drag.

10610. Stig Svennerstedt,
Hedemora.

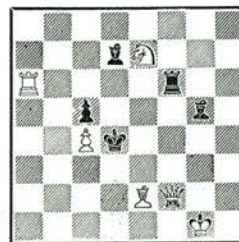
Matt i 2 drag.

10611. E. Wennick,
Sundsvall.

Matt i 2 drag.

10612. Gustav Wihl
Malmö.

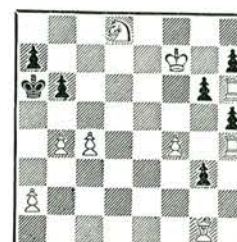
Matt i 2 drag.

10613. Tore Andersson,
Tyringe.

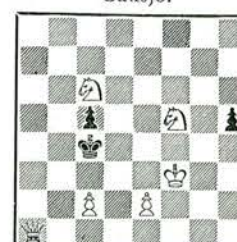
Matt i 3 drag.

10614. Z. Heilbut,
Israel.

Matt i 3 drag.

10615. Artur Hemmingsson,
Gåxsjö.

Matt i 3 drag.

10616. P. A. Koetsheid,
Sassenheim.

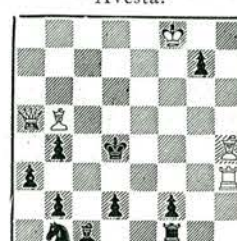
Matt i 3 drag.

10617. Paul Vatarescu,
Oltenita.

Matt i 3 drag.

10618. Axel Akerblom,
Avesta.

Matt i 3 drag.

Lösningsfrist sex veckor.

10604 visar Grimshawspel. Lagg märke till hur öppen ställningen ser ut, genom att brädet centrum är fritt från pjäser. — Sven Ekström, som för ett femtontal år sedan var vår främste tvådragsförfattare, gör här en comeback och visar, att gamla taktiker sitter i — 605 behandlar brännpunktstemat. — I 606 ser vi mattförändring mellan försöks- och lösning — 607 är ett dragtvångsproblem med finurliga matten. — I 608 är det springarna, som gör grovarbetet — 609

har en intressant skärningspunkt — 610 bygger på svarta schackar. — I 611 spelar Sd4 huvudrollen. — Vad kallas temat i 612? — 613 är mycket variantrik. — Den, som är intresserad av halvlösning, bör studera 614 noga — 615 visar en knippa inte alltför svårupptäckta matten — 616 har ett omväxlande svart försvarsspel. — Vad 617 går ut på, är inte svårt att lista ut. — Till slut finner vi i 618 bl. a. ett komplicerat kameleonteko.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN 10557—10570, HÄFTE III 1956.

10557 (Abues). Förspel 1. —, g6 (g5). 2. De6 (Dd5). Förförelse 1. Df2?, g6 (g5). 2. Df6 (Dc5) men 1. —, Te5 (Td6)! Lösning 1. Da5, g6 (g5) 2. Td6 (D×b5). Mattväxling i tre olika faser. Men att förförelsen strandar på två olika drag är förstas ett minus. 10558 (Barda). 1. Dh1. En trevlig miniatyr med bl. a. mattförändring efter B-drag. 10559 (Gustafsson). 1. Df3. Bilösning 1. Tf2. 10560 (Heilbut). 1. Sf5. Vackra varianter

(ÅÅ). Mycket klara varianter (EK). Till dessa lösaromdomen skulle man kunna tillfoga "föga originellt". 10561 (Ingre). 1. Dc2. Att förvandling av svart B till D och S ger två olika matten, är ett mycket gammalt recept, men att den mattsättande p:äsen sedan är linjefängslad, är en nyhet. 10562 (Wirtanen). 1. —, c4 (e×f3). 2. Sc6 (Tg4). 1. Df7?, c4 (e×f3, T×e7). 2. Dd5 (Df4, Sc6) men Le6! Lösning 1. Dg6, c4 (e×f3). 2. Dd6

(D×d3). Enligt förf. det s. k. "Zagolujkote-mat", om vilket vi själva aldrig hört talas. Vem kan ge en definition? 10563 (*Aizikowicz*). 1. Kc2, K×b4 (Kb5, Td5). 2. Sc3 (Kb3, Sb2). En rolig sak som lever högt på nyckeln. 10564 (*Ericson*). A) 1. Lh3, Se3. 2. Ld7. B) 1. Le6, Sb2. 2. La2. Ett näpet tvillingpar med nöjsamt lösningsförlopp. 10565 (*Fröberg*). 1. Tb7, Sc3 (Sd2, Sf3, Se2). 2. c7 (d7, f7, e7). Linjeöppning av svart S för T med den negativa effekten, att S måste sättas ned någonstans igen till nackdel för svart. 10566 (*Hultberg*). 1. Db8, K— (g2). 2. D×g3 (Da8). Enkelt men genialt (ÅÅ). T. o. m. svårlöst (EK). 10567 (*Hultberg*). 1. Lb4, S—. 2. L×S. Och inte 1. Ld8?, Se6! eller 1. Lf6?, Sd5! En liten rolig tanke idealiskt utformad. 10568 (*Kjellberg*). 1. Sd5, c1 (Kd1). 2. Dh4 (Sc3). Med mycket vackra modellmatt (EK). 10569 (*Lundqvist*). 1. Sd7, Se4 (S×d7, T×e7). 2. Dc5 (D×e6, Sf6). Prima kvalitet (ÅÅ). Övervägande gott problem (EK). D-offren skäms inte för sig. 10570 (*Morra*). 1. Sa4, K×a2 (c6, c5). 2. Sac3 (Sdc3, Ta8). Överraskande nog blev denna trevliga miniatyr det problem, som gav största antalet fellösningar. 10571 (*Richter*). Lösning i nästa nr.

10399 (*Mikan*), korrektur. Är olöstligt efter 1. Lf6, La3. Upptäckarna belönas med 3 poäng.

LÖSARLISTA, HÄFTE III 1956.

I föregående lösarlista erhöll T. Andersson 2 poäng för mycket och E. Karlsson 50 poäng för litet, vilket härmed rättats. Dessutom har R. Ahlmark påförts 4 p för starkt

försenad lösn. till 10543, medan vår nytill-trädande lösare, G. Naujoks — hjärtligt välkommen i kretsen, det flir flera nya namn nästa gång — fått poäng för häfte II churu en smula försenad. Och N. Erlandsson deltar åter efter lång bortovaro.

R. Ahlmark II 78+43=121. E. Albenius (f. d. Ericsson) 419+25=444, A. K. Andersson 244+40=284, T. Andersson II 297+43=340, Å. Andersson II 310+39=349, B. Bengtsson 55+25=80, Å. Ericson 351+27=378, N. Erlandsson 18, T. Fahlman 339+29=368, C. I. Holm II 217+39=256, B. Jändel II 156+39=195, E. Karlsson II 287+39=326, K. Karlsson 210+16=226, I. Larsson 188+39=227, Fr. Lindgren II 133+12=145, E. Lundin 476+24=500, E. Mörk 398+38=436, G. Naujoks 27+38=65, A. Nilsson III 252+36=288, M. Nordström II 187+31=218, O. E. Olsson III 17+18=35, E. Peterson 62+40=102, P. O. Ringvall 491+36=527, H. Svensson 430+42=472, E. Wennick 375+23=398, A. E. Wester 478+27=505.

Tre trägna tävlande uppnår denna gång de magiska 500 poängen nämligen herrar *Erik Lundin, Solna, Per-Ove Ringvall, Bander* och *Anders E. Wester, Gävle*. Vi saluterar, beundrar deras energi och önskar god fortsättning.

Bästa lösare var denna gång, som vid tidigare tillfällen R. Ahlmark och T. Andersson, vilka bägge uppnådde maximalt poängtal. Skickliga var även H. Svensson 42 p. samt A. K. Andersson och E. Peterson 40 p. Sedan följer inte mindre än sex man på 39 p, vilka löst allt rätt men ej funnit bilösningen i 559 och olösligheten i Mikans korrektur. Bra gjort i alla fall.

SVENSKA PRISTAGARE.

10619. A. Åkerblom.

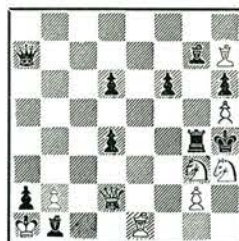
1. pris Knotek mem.
1956. Sach VIII.

Matt i 3 drag

10620. A. Åkerblom.

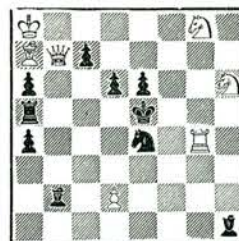
1. pris Falkoska mem.
Sach 1956.

Matt i 3 drag

10621. A. Åkerblom.

1. pris Israel jub. turn.
1956.

Matt i 3 drag

Likt en härjande viking drar Axel Åkerblom, Avesta, fram i de olika tidskrifternas

prislistor o. vinner framgångar. En del av de senaste månadernas resultat redovisas ovan.

10619. 1. Se4 (hot 2. Sed6, S×d6, 3. S×d6), Lc7. 2. S×g5, Ke8. 3. D×b5. 1. —, Ke8. 2. D×b5, Td7 (Kf7). 3. Sed6 (S×g5). 1. —, Ke6 (Td7). 2. Sc5 (S×g5).

10620. 1. De2, L×h7 (hot). 2. Se4, K×h5. 3. Sf4. 1. —, Da5. 2. Sf5. 3. S×g7. 1. —, d3. 2. Lg6, T×g3. 3. De4. 1. —, T×g3. 2. Df3, L×h7. 3. S×g3. I samma tävling er-

övrade ÅÅ även 5. pris och 1. hedersomnämmande.

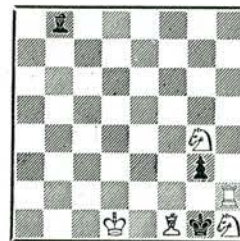
10621. Här ser 1. Le3. 2. d4, L×d4. 3. Lf4 mycket lockande ut. Det strandar endast på 1. —, c6. Lösningen är 1. d3 (hot 2. T×e4, L×e4. 3. D×e4), Td5 (c6, d5, S—, Sc5). 2. D×b2 (Dg7, D×c7, d4, D×h1). Även 2. pris i den tävlingen gick till samme författare.

10622. F. M.

Lindeberg.

3. pris Arbejder-Skak

1955.

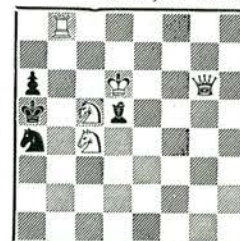
Matt i 3 drag.

10623. H.

Hermanson.

Pris. Dagbladet

Månadsturn. juli 1956.

Matt i 2 drag.

10624. H.

Hermanson.

2. H. O. Springaren

1955.

Matt i 2 drag.

En författare, som vi tyvärr alltför sällan ser i svenska spalter, är F. M. Lindeberg. Ett lyckat prov på vad han förmår, är nr 10622. 1. Shf2 (hot 2. Sh3), g×f2 (g×h2, K×f1. 2. Tg2 (Sh3, Se3).

I Dagbladets i Oslo tävlingar utdelas varje månad ett pris och 10623 är en grann åttapjälsare med rikhaltigt innehåll, som fick priset för juli månad. 1. Db1, Lb3 (Lb7, Sb6,

Sb2). 2. S×b3 (S×b7, D×b6, De1). De bägge första varianterna bilda ett slag-Javapar.

10624 är stort upplagd. Först två förförelser 1. Sc5?, D(T,K)×c5. 2. f×e3 (Tg5, Db4), men 1. —, Te8! 1. Sc3?, D(T, K)×c3. 2. f×e3 (Tg5, Db4), men 1. —, Sf6! 1. Db7?, Tc6! Alltså 1. Le4, D(T, K)×c4. 2. f×e3 (Tg5, Db4). Paradväxling med två tematiska förförelser.

UTLÄNDSKA PRISTAGARE.

10625. J. J. Rietveld och J. J. P. A.

Seilberger.

1. pr., Arb.-Skak I. halvår 1955.

Matt i 3 drag.

En uppfriskande sak är nr 10625. Svart försöker parera vits hot genom att skära av Lc7 och därigenom skaffa sig ett flyktfält

på f4. Lösningen är 1. T4h2 hotar 2. Te2, S×e2. 3. T×e2. Och temavarianterna blir 1. —, d6. 2. Db3, K×d4. 3. Lb6. 1. —, Ld6. 2. Sf1, K×e4. 3. Lb7. 1. —, T×d6. 2. Da3, K×d4. 3. Dc5. Bivarianter 1. —, Sc3. 2. D×c3 och 1. —, Tg2. 2. Db3.

Die Schwalbes turneringar för bägge halvårer 1954 är nu avgjorda — inom parentes sagt dröjer de tyska domsluten oftast rätt länge, men man är i gengäld säker på ett väl övervägt resultat när prislistan äntligen offentliggöres. Denna gången fungerade ett antal välkända problemister och lösare tillsammans som domare, och det är alltså en sorts majoritetssmak, som gjort sig gällande. Ett problem som 9 domare av 11 satte på första plats är följande:

10626. J. Breuer.

1. pr., Die Schwalbe, I halvår 1954.

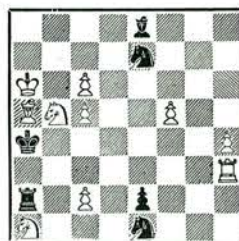
Matt i 3 drag.

1. Tc7 (2. Te7), Tc3 (Tf6, Ld7). 2. Df5 (Dd4, Df3). Problemet visar två halvläsningssystem med Lc6 som gemensam temapjäs. Ett förnämligt arbete, som väl försvärar sin plats.

Bland flerdragarna i samma tävling finner vi följande intressanta problem.

10627. H. H. Schmitz.

1. pr., Die Schwabe I. halvår 1954.

Matt i 5 drag.

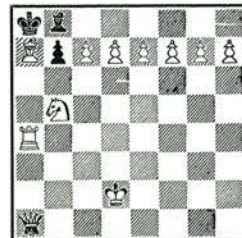
Huvudvarianten, som visar en Dresdner med perillänkning av Le8 lyder: 1. Tg3, Lh5. 2. Te3, Lf3. 3. Tc3, Ld5. 4. Tb3. Varför andra T-drag inte leder till matt, är något för den intresserade att själv lista ut.

HIT OCH DIT.

Den, som är mindre hemmastadd i konsten att lösa problem, kan ju ge sig i kast med följande diagram. Att hitta en lösning torde inte bli alltför svårt. Den, som sedan vill visa framåtanda, börjar söka efter bilösningar. Och den, till slut, som börjar ana ugglor i mossen kan ju försöka ta reda på, hur många inledningsdrag, det egentligen finns. Att det går att göra matt redan i ett drag, bryr vi oss inte om. Den, som är skarpögd, kan också titta ett tag på ställningen, vars hemligheter vi inte avslöjar förrän i nästa nr.

10628. M. Marysko.

Internat. lösningsäv. 1948.

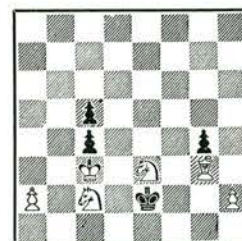

Matt i 2 drag.

"Les amis du problème d'échecs", den ena av de bägge franska problemistsammanslutningarna, har i det senaste häftet av sitt medlemsblad, "Themes 64", litet av varje smått och gott. Bl. a. märkes en artikel av huvudredaktören, Camil Seneca, i vilken han belyser olika möjligheter i Excelsiortemat. Detta består i en bondes marsch från 2. (eller 7.) raden till 8. (resp. 1.) raden. Temat fordrar alltså minst 5 drag för att kunna utföras. Nedan ett problem av artikelförfattaren själv.

10629. C. Ceneca.

Themes 64, III, 1956.

A/=diagram 7#. B/med Bc5 på h3 7#.

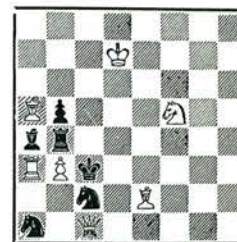
Lösningen kan inte bli så svår, då man i förväg vet, vad det handlar om. 1. a3 osv. till 6. a8D. 7. Dg2. Men det går inte i B/, utan där får vi hitta på en annan utväg. 1. a4. 5. a8T. 6. Te8. 7. Sd4. En rätt oväntad matsättning.

I detta sammanhang kan vi påpeka att Themes 64 har årsturneringar för direktmatt, självmatt, reflexmatt, maximumers och problem med retrograd analys. Även uppgifter med nattsvärmare och gräshoppor är tillåtna. Adress: J. Bertin, 14, Avenue Ledru-Rollin, Paris 12e, Frankrike.

En mindre ofta förekommande idé finner vi i följande problem.

10630. T. Warton.

Observer 1940.

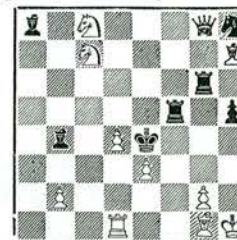
Matt i 3 drag.

Nyckeln är 1. Kd6. Svart har bara två drag till förfogande L eller Sxb3. Efter bägge dessa drag är svart patt och det gäller därför för vit, när han planerar fortsättningen, att se till att pattställningen upphäves. På Lxb3 följer därför 2. Sg3, Kd4. 3. Dd2 och efter Sxb3 går endast 2. Ld1, Kd3. 3. Dxc2.

Till tvådragsexperternas fromma visar vi så en formfulländad pristagare, en halvläsningssuppgift, i vilken författaren verkligen lyckats alldeles utmärkt med utformningen av detta så ofta behandlade tema.

10631. L. Bata.

1. pr. Sahovski Vjesnik 51/52.

Matt i 2 drag.

Nyckeln är inte illa 1. Da2 (2. Db1). Svarts försvar är Tc5 (Tf2, Tc6, Txb3) med de vita mattdragen 2. Sd6 (De6, Dd5, Dxa8).

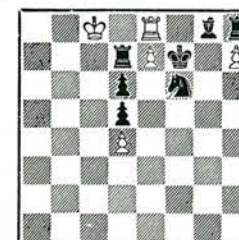
TILL SIST —

I Feenschach skrev H. Ternblad förra året en artikel om "Vit allförvandling i

hjälpmatter i 2 drag med skenspel" och med allförvandling menas, att under lösningens förlopp ska D. T. L. S. uppstå genom B-förvandling. Med nödvändighet måste två förvandlingar ske i skenspelet och de två andra i lösningen. I den turnering, som följde, gick första priset till detta problem:

10632. H. Laaksonen.

1. pr. Feensch. 11. tematurn. 1955.

Hjälpmatt i 2 drag.

Skenspel 1. —, hxb3. 2. Td8, exd8. Lösning 1. Kxe8, hxb3. 2. Td8, exd8.

Ett säregt problem från samma tidskrifts årsturnering 1954 är nr 10633 komponerat av en av Tysklands skickligaste fantasiproblemförfattare.

10633. P. Kahl.

1. pr. Feenschach 1954.

Matt eller självmatt i 6 drag.

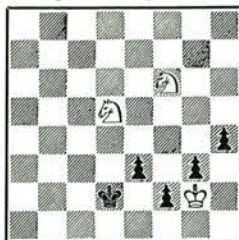
Vi tar matten först. 1. Sxd6. 2. Sb7. 3. Sa5. 4. Sxb3. 5. Sd2. 6. Se4. Och sedan självmatten. 1. Se5. 2. Sc6. 3. Sa5. 4. Sxb3. 5. Sd2. 6. Sf3, Txf3. I förra fallet gjorde Se4 och i senare Sf3 en rundvandring och återvände i sista draget till startfältet.

Bidrag och lösningar sändes till A. HILDEBRAND, Postfack 176, Uppsala 1.

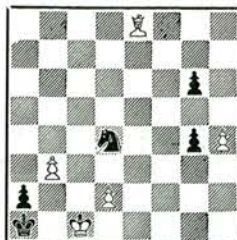
682. G. Jönsson,
Torsby.
Original.

Tillägnas W. Jørgensen.

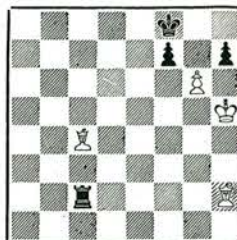
3+5=8. Remi.

683. P. Vatarescu,
Rumänien.
Original.

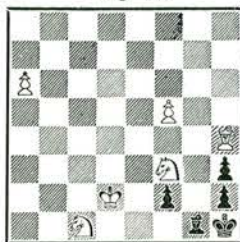
5+5=10. Remi.

684. K. Stojanov,
Bulgarien.
Original.

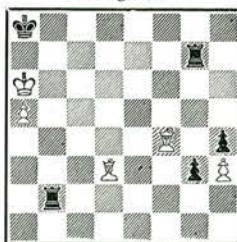
4+4=8. Vinst.

685. K. Stojanov,
Bulgarien.
Original.

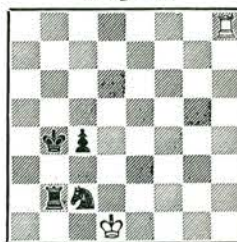
6+5=11. Vinst.

686. A. Åkerblom,
Avesta.
Original.

5+5=10. Remi.

687. A. Hildebrand,
Uppsala.
Original.

2+4=6. Remi.

TRE RYSKA PRISTAGARE

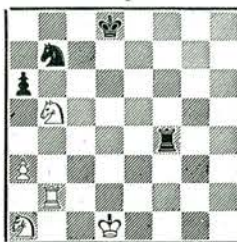
688. A. Gurvitj.

689. A. Kusnetsov
& B. Saharov.

690. Z. Birnov.

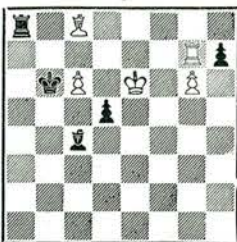
Tidskriften "Schachmaty v SSSR" första halvåret 1955.

1:a pris.

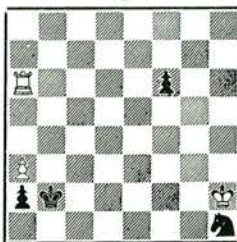
5+4=9. Vinst.

2:a pris.

5+5=10. Vinst.

3:e pris.

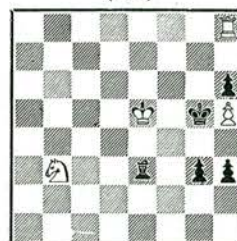

3+4=7. Remi.

DOM I TfS:s INTERNATIONELLA STUDIETURNERING 1955.

1:a pris.

Kjell Runquist.
(623)

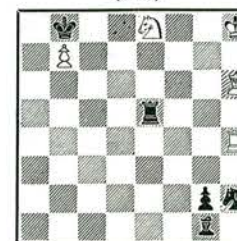
4+5=9. Remi.

1. Tg8†, Kh4. 2. Sd4! L×d4†. 3. Kf4!, h2. 4. Tg4†, Kh5. 5. K×g3!, h1D. 6. Tg5†! och svart måste slå. Vit är patt. Om 3. —, g2 så 4. Tg4† Kh5. 5. Kf3, g1D (på h2 följer K×g2). 6. T×g1 L×g1. 7. Kg3 remi.

Förförelse: 2. Sc5? L×c5. 3. Kf4, h2. 4. Tg4†, Kh5. 5. K×g3, h1T! med vinst.

2:a pris.

A. Hildebrand.
(627)

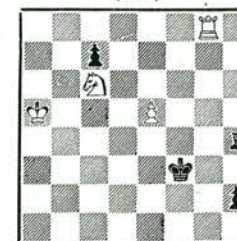

5+5=10. Remi.

1. Lf4! Ld4. 2. L×h2, g1D! 3. L×g1, T×e8†. 4. Kh7, Th8†. 5. Kg6, T×h4. 6. Kg5, Te4. 7. Kf5!, Te5†. 8. Kf6!!, Td5†. 9. Ke6, Td8. 10. Ke7, Th5 11. Ke6 Te5† 12. Kf6!! med remi. Även efter 12. —, Te3†. 13. Kf5, Td3. 14. Ke4 remi.

3:e pris.

Kjell Runquist.
(631)

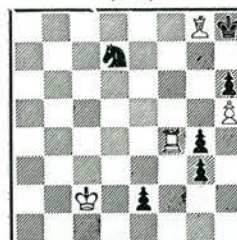

4+4=8. Remi.

1. Sd4†, Ke3! 2. Sc2†, Kd3. 3. Sb4†, Kc3. 4. Sa2†!, Kb3. 5. Sc1†!, Kc3. 6. Sa2 osv. remi. Detaljerna och den intressanta förförelsen kan studeras i TfS nr. 1/1956.

1:a hedersomnämning.

A. Hildebrand.
(626)

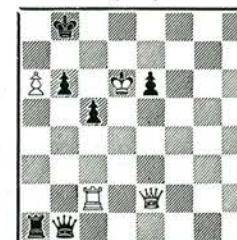
4+6=10. Remi.

1. Kd2!, Se5! 2. K×e2!, g2! 3. Kf2, Sd3†. 4. K×g2, S×f4†. 5. Kg3, S×h5†. 6. K×g4, Sf6†. 7. Kf5, S×g8. 8. Kg6! remi.

Om 2. Ld5? så e1D†! 3. K×e1, Sd3†. 4. Kf1, S×f4. 5. Lc6, Kg7. 6. Ld7, Kf6! 7. L×g4, Kg5. 8. Lf3, Kh4! följt av S×h5 och svart vinner.

2:a hedersomnämning.

Lad. Prokes.
(614)

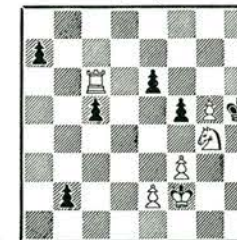
4+6=10. Vinst.

1. Dg2! Dh1. 2. a7†! K×a7. 3. Ta2†, Kb8. 4. Ta8†, T×a8. 5. D×h1 och vinner. På 1. —, T×a6. 2. Dg8†.... 6. Dc7†, Ka8. 7. Dc8†, Ka7. 8. Kc7! och vinner.

Förförelser: 1. Df2?, Df1!; 1. Dh5 (e5)? Dh1; 1. De4? T×a6!; 1. Kc6? Dh1†!

3:e hedersomnämning.

Lad. Prokes.
(624)

6+6=12. Vinst.

1. g6, K×g6. 2. Se5†, Kh5!. 3. Tc7, b1D. 4. Th7†, Kg5. 5. f4†, K×f4. 6. Sf3! och svart blir matt eller förlorar damen.

DOMARBERÄTTELSEN

Fastställandet av ordningsföljden mellan de studier, som återstod sedan en del bortfallit i en första granskning, har, det måste erkännas, vållat mig icke ringa bekymmer. De verk som främst kunde komma i fråga på prisplats uppvisade var för sig detaljer värda beröm, men också klandervärda brister. Efter bästa förstånd har jag dock sökt komma till ett rättvist bedömning, och överlämnar härmed resultatet till offentligheten.

Stockholm i oktober 1956.

Allan Werle.

1:a pris, n:r 623.

Innehållet i denna studie är ju idémässigt att ett par teoretiska remismöjligheter sammanställts. Detta har genomförts på ett förtjänstfullt sätt, formen är efter omständigheterna god och spelet ganska ledigt även om det i samtliga varianter är något kort.

2:a pris, n:r 627.

Här har ett välkänt, men långt ifrån balt, förföljelsetema givit en extra pregnans genom att den vita kungen är i stånd att behärska så stor yta av brädet som faktiskt är fallet om man tar i betraktande de möjligheter till sidospel, som det svarta tornet har. Det brutala förspelet och den omständigheten att bivarianter saknas helt drar dock något ned helhetsintrycket.

3:e pris, n:r 631.

Även denna studie har ett förföljelsetema, där den "vilda" vita springaren spelar huvudrollen. Även om originaliteten inte är dess största förtjänst så är dock formen god och spelet ledigt och bra.

1:a hedersomnämning, n:r 626.

Idén, som ligger förborgad i slutställningen, är så vitt jag vet originell, men trots detta synes mig denna relativa förtjänst inte kunna lyfta upp studien till en högre plats, då dess övriga innehåll lämnar föga hjälp därtill.

Även om man inte är hemma i utländska språk, kan man med viss behållning studera åtminstone lösningarna till vissa problem,

2:a hedersomnämning, n:r 614.

En studie av konventionellt gammalt snitt, men med vissa förtjänster formellt och tekniskt.

3:e hedersomnämning, n:r 624.

En liten poäng är i huvudvarianten draget f3—f4t följt av Sf3, som tvingar svart att ge damen, men i övrigt är innehållet ej särskilt inspirerande.

Red. tackar prisdömaren A. Werle för hans förtjänstfulla arbete och utsätter spärrfristen till den 31.12.1956.

"VÄRLDSMÄSTARE I PROBLEMSCHACK", NY SCHACKTITEL

I en "Bulletin d'Information" redogör ungraren J. R. Neukomm för ett av en kommitté utarbetat förslag, hur problem- och studieschack ska inlemmas under F. I. D. E. Detaljerade regler är utarbetade, hur internationella tävlingar ska anordnas och ett ännu mer detaljerat, hur VM i studie- och problemkomposition ska kunna utföras. Dessa senare kommer att ske efter mönster från spelschack genom uttagningar inom vissa, ännu ej angivna zoner, semifinal inom zonen och till slut en final mellan zonsegrarna. Material till den första tävlingen fås ur problem publicerade under åren 1955—57 och följande "grenar" har föreslagits: Studier, 2t, 3t, flerdragare, hjälpmatter och övriga problem (fantasischack). Tävlingsarna ska sedan äga rum vart tredje år.

Dessutom har föreslagits ett antal internationella domare efter anvisningar från resp. länders organisationer. För vårt eget vidkommande var följande namn aktuella: A. Hildebrand, H. Hultberg, G. Jönsson, J. Knöppel, B. Larsson, Fr. Lindgren, T. Ternblad, A. Werle och A. Åkerblom. Vi får säkert tillfälle att återkomma i denna sak.

Pjäsbeteckningar

bara man vet, hur de olika pjäserna betecknas och ur den brasilianska "Xadrez" saxar vi och kompletterar en smula följande lista:

	♔	♚	♛	♜	♞	♟
Sverige, Danmark	K	D	T	L	S	B
Norge, Tyskland	R	D	T	B	C	P
Brasilien, Portugal	K	Q	R	B	S(Kt)	P
England	R	D	T	F	C	P
Frankrike	K	D	T	L	P	pi(p)
Holland	R	D	T	A	C	P
Italien, Spanien	K	D	V	S	J	P
Tjeckoslovakien	K	Q	R	B	N	P
U. S. A.	K	V	B	F	H	G
Ungern	Kp	Ø	Π	C	K	—
Ryssland						

Bara med detta lilla "lexikon" klarar man sig rätt långt.

TILL VÅRA ORIGINALSTUDIER

Med 682 debuterar en av våra främsta tvådragsförfattare — G. Jönsson — som studiekomponist. Visserligen är slutställningen i studien gammal och välkänd, men idén ligger här inte i den utan i de tematiska förförelserna och de omkastade dragen i de två huvudvarianterna. Det är kanske rent av frågan om en ny problemidé som här överförs till studiegebitet. Vatarescus 683 är en utvidgning av en känd slutställning med etiketten "positionell" eller "teoretisk" remi. 684 är lättlost, men utan större originalitet och finesser, medan 685 övergår efter en icke osmaklig inledning i någonting ganska okomplicerat. Åkerbloms alster är poängrikt och av stor kaliber. 687 av studiered. är slutligen en oförarglig bagatell.

För rätta lösningar insända inom loppet av en månad blir det som vanligt 5 poäng per styck. Lösarkritik välkomna och honorerar vid rätt lösning med en extrapoäng.

LÖSNINGAR TILL NR 666—668

(3/1956).

666. A. Herberg. Ka6, Sb8, Bf6 — Kd8, Bc6, h3. Remi.

1. f7, Ke7. 2. Sd7, Kxf7. 3. Se5t, Ke6! Detta och följande drag av svart har helt förbisett av samtliga löpare. Alla angav här 3. —, Kf6 som enda alternativ, varefter vit når remi mycket enkelt efter 4. Sf3. Svarts försvarsplan kan emellertid endast baseras på försvaret av c-bonden. Därför följande manöver: 4. Sf3, Kd5! (4. —, Kd6? skulle inte pareras med 5. Kb6?, ty efter Kd5 är vit i dragtvång utan med 5. Ka5, som skänker vit tilläggstempo). 5. Kb6. Tack vare springarens ställning uppkommer nu en dragtvångsposition. Vore vit vid draget skulle han förlora! 5. —, c5. 6. Kb5 Återigen med dragtvång, där vit vid draget skulle förlora. 6. —, Ke4. 7. Sg5t Tvunget, ty efter 7. Sh2t?, Kd4. 8. Sf3t, Kd5 skulle vit vara i dragtvång. 7. —, Kd3. 8. Sxb3 remi.

Ett trevligt slutspel som tarvar precision och torde vara av speciellt intresse för slutspelsteoretiska rön.

667. A. Åkerblom. Ka8, Tc6, Ld5, Lf6 — Ke8, Dh2, Lg1, Bd4, d6. Vinst.

1. Tc7, Dh6t. 2. Lc6t!, Kf8. 3. Le7t, Kg8. 4. Ld5t, Kh8. 5. Tc8t, Kh7. 6. Le4t Kg7. 7. Lf8t! och vinner. Efter 1. —, Dh5. 2. Lc6t, Kf8. 3. Tc8t, Kf7. 4. Le8t osv.; 1. —, Dh3. 2. Lf7t! Kf8. 3. Lg7t!, Kxg7. 4. Le6t osv.; 1. —, Df4. 2. Lc6t, Kd8. 3. Lg7t! (ej 3. Le7t?, Kg8. 4. Ld5t, Kh8!) Kg8. 4. Ld5t, Kh7. 5. Lxe5t osv.; 1. —, Dg3. 2. Lc6t, Kf8. 3. Le7t!, Kg8. 4. Ld5t, Kh8. 5. Lf6t osv. Svart dam fångas på svarta fält med 2. Lc6t! och på vita fält med 2. Lf7t! En sober studie med många varianter. Man

kommer dock inte ifrån att innehållet verkar ganska mekaniskt, vilket i stort sett beror på avsaknad av svart motspel.

668. A. Ericsson. Kf7, Sa3, Sb8 — Kh7, Bh3.

Huvudvarianterna är: 1. Sd7, Kh6! 2. Sg6, Kg5. 3. Se4t, Kf4. 4. Sf2, h2. 5. Sc4, Kf3. 6. Se5t, Kxf2. 7. Sg4t med remi. Eller 1. —, h2 (Kh8). 2. Sf6t, Kh8 (h2). 3. Sc4, h1D. 4. Sd6! Utan detta drag skulle studien hamnat i red. rymliga papperskorg, ty då skulle den sakna all originalitet. Själva slutställningen där de två S håller kungen inlåst är mycket gammal. Men just detta lilla mellandrag sätter piff på anrättningen. Samtliga löpare angav här förförelsen 4. Se5t, som dock alls inte för till remi. Efter 4. Se5t, Db7t. 5. Sd7, Db3t. 6. Kg6, Dg2t. 7. Kf7, Dg7t. 8. Ke6, Dg6! 9. Sf8, Dh6 kommer den svarta kungen ut på g7 vilket räcker till vinst. 4. —, D—likeg. 5. Sde8! med positionell remi. Inte nytt men fiffigt och bra för att vara en debut!

Endast en rätt lösning har presterats. Det var I. Larsson, Västerås, som klarade nr 667 på ett tillfredsställande sätt och alltså krediteras 5 poäng.

LÖSNINGAR TILL REPRODUKTIONERNA 688—690.

688. A. Gurvitz. Denna studie tjuvar genom sitt harmoniska samspel mellan den vita springaren och det vita tornet. Med enkla medel tvingas den svarta kungen att göra en hel rundvandring omkring sin springare på b7 för att sedan på ett högst överraskande sätt hamma i ett mattnät på a8.

1. Td2t, Kc8 (1. —, Ke7. 2. Te2t och 3. Sc3) 2. Sa7t, Kb8. 3. Sc6t, Kc7. 4. Sc2! (4. Sb3?, Ta4! med remi). 4. —, Kxc6. 5. Sd4t, Kb6! 6. Tb2t, Ka7 (6. —, Ka5. 7. Tb4!). 7. Sc6t, Ka8. 8. Tb6, Ta4. 9. Kc2 (c1) Txa3. 10. Kb1! (10. —, Kb2? Ta4 remi, ty svarts torn kan inte fördrivas från a-linjen) 10. —, Ta4. 11. Kb2! (Dragtvång) Ta5. 12. Sxa5, Sxa5. 13. Txa6t och vit vinner.

689. A. Kusnetsov och B. Saharov. En god kombinationsstudie som slutar med att det svarta tornet inläses i ett hörn.

1. Lb7, d4t. 2. Ke5! (2. Kf6t, Tf8t. 3. Ke7, Tg8! remi) 2. —, Th8. 3. Kxd4 (3. gxb7?, d3! eller 3. Txb7?, Tg8. 4. Kxd4, La2! och vit förlorar g-bonden) 3. —, Lg8. 4. c7, Kxb7. 5. c8Dt, Kxc8. 6. Tc7t, Kxc7. 7. g7 och vit vinner.

690. Z. Birmov. Även om slutställningen icke är originell, gör denna studie genom sitt helgjutna spel ett friskt intryck.

1. Tb6t, Kc2. 2. Tc6t, Kd2. 3. Td6t, Ke2. 4. Te6t, Kf1. 5. Txf6t, Kf4! 8. Txf4t, Ke2. 9. Te4t, Kd2. 10. Td4t, Kc2. 11. Tc4t, Kb2. 12. Tg4! a1D. 13. Tg1, Dxa3. 14. Tg2t, Kc1. 15. Tg1t osv. med remi.

VARFÖR VI INTE VINNER.

Det är schackolympiaderna det syftas på. Förklaringen har lämnats av signaturen E. L—n i D. N. i ett nyligen aktuellt sammanhang. Det hela återges här.

Folke Ekström.

Folke Ekström intar en något säregen ställning i schacklivet. Under några år på 1940-talet vann han nästan allt som kom i hans väg, t. ex. nyårsturneringarna i Stockholm: delat första pris med Lundholm 1943, första pris före Lundholm 1944, delat första pris med Böök 1945. Han var Stockholmsmästare 1945 och Sverigemästare 1947 och 1948. År 1946 gjorde han ett internationellt genombrott sensationellt snabbt, då han i turneringen i Hastings kom en halv poäng efter segraren Tartakower, men två poäng före de närmaste, Euwe m. fl. I Holland samma år delade Ekström andra pris med Szabo efter Euwe. Mätt på ära eller inte drog sig Ekström efter dessa sex "tjänsteår" tillbaka från aktivt tävlande och kunde till allmän ledsnad inte ens vinnas för deltagande i de återupptagna schackolympiaderna, där han varje gång nämndes som ett av de starkaste namnen. Vi noterar här att det är Folke Ekströms fel att Sverige inte längre har kunnat hålla barrikaderna som förr, det är han som har skuld till att ryssar, jugosla-

ver, islänningar och andra trängt undan de svenska positionerna. I sanning ett tungt ansvar!

Någon enstaka gång deltar Folke Ekström i lagmatcher i Stockholm, senast för några dagar sedan, då han vann ett parti med högst aktuell spelöppning. Botvinnik figurerar i sammanhanget. Innan vi övergår till partiet skall vi i förbigående omtala att Folke Ekström den 12 oktober fyllde 50 år — om nu inte detta var hela anledningen till den här spalten. Ränderna går sent ur, och Folke Ekström får länge än finna sig i rollen som "presumtiv hörnpelare" i framtida svenska olympialag.

Här följer partiet:

SICILIANSKT PARTI.

B. Hörberg—F. Ekström.

1. e4	c5	2. Sf3	Sc6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	d6	6. Lg5	e6
7. Dd2	Le7	8. Td1 (!)	

I stället för det vanliga lång rockad har torndraget plötsligt kommit i ropet. Det bereder svart nya bekymmer, som visade sig i partiet Bent Larsen—Botvinnik i Moskva-olympiaden; världsmästaren fick uppbjuda hela sin förmåga för att rädda sig till remi mot den unge dansken (utnämnd till stormästare omedelbart efter olympiadens avslutning).

8. —	a6	9. Le2	Ld7
10. Sb3	Dc7	11. 0—0	b5
12. a3	Se5	13. L×f6	g×f6

Skillnaden mellan detta och Moskvapartiet är: Botvinnik drog inte b-bonden, däremot h-bonden till h5. Ställ vidare svarts dam på b6 och springaren på c6. Med vit bonde på a2 och kung på h1 har "läget i Moskva" uppkommit. Folke Ekström har ordnat det bättre för sig än Botvinnik, men det hiadrar inte att vit har goda möjligheter i ställningen.

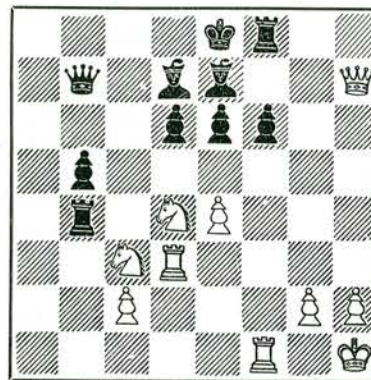
14. f4	Sc4	15. L×c4	D×c4
16. Df2	Dc7	17. Sd4	Tg8
18. Td3	Db7	19. Kh1	a5

Något annat motspel är svårt att finna.

20. b4!	a×b4	21. a×b4	Tc8
22. f5	Tc4	23. f×e6	f×e6
24. Dh4	T×b4	25. D×h7	Tf8

Hittills har spelet på båda sidor varit konsekvent i enlighet med positionens krav och möjligheter. Vit står emellertid nu bättre, har två goda fortsättningar att välja på: 26. Ta1! eller 26. h4! I det senare fallet är avsikten helt enkelt att gå vidare (till h8) med bonden. Analyser visar att Folke Ekström, i likhet med Botvinnik, hade fått uppbjuda allt för att rädda sin ställning. Och det är naturligtvis bara vad han själv också hade önskat.

Ställning efter 25. — Tg8—f8.

26. Sf5??

Dessvärre kom här ett svårt "felgrepp" och förstörde alltsammans. Vit trodde sig ha funnit ett direkt avgörande drag och kontrollerar över huvud taget inte sanningshalten.

26. —	e×f5	27. Sd5	T×e4

Varken detta eller följande torndrag hade vit beaktat.

28. Ta1	Te5	29. Tad1	Lc6
30. Dg6†	Kd8	31. S×e7	D×e7
32. T×d6†	Kc7	33. Dg3	f4
34. Dc3	Te1†!		

Grusar sista hoppet.

35. T×e1	D×d6	36. Da5†	Kb7
37. Ta1	Dc5	38. Da6†	Kb8
39. c4	f3	Uppgivet.	

SKOLSCHACK.

Vi citerar i år, liksom vi gjort tidigare, vad i redogörelsen för Högre allmänna läroverket i Majorna, Göteborg, står om schack vid skolan. Det heter där:

Adjunkt R. Lundin, ledare för Caissa, meddelar:

Läroverkets schackklubb, Caissa, deltog hösten 1955 för fjärde gången i den s. k. "korporationsserien". Trots klubben spelade i högre division än tidigare, tog den åter 1:a pris — och det med alla matcherna vunna. Det ordinarie laget bestod som vanligt av lika antal lärare och elever, nämligen adjunkterna A. Jönsson och R. Lundin och lektor E. Wistrand samt eleverna C. A. Sjöblom, RII³, M. Rudemo, R III³a och J. Ekwall, RI³. Reserver var lektor A. Thordstein och W. Qvarnström, 4³. — Nu blir det för Caissa att i kommande "korp" pröva på i än högre division.

De båda obligatoriska matcherna 1955 mellan lärare och elever vanns båda av lärarna: den första med 4½ mot 1½, den andra med 4 mot 3.

Det kan omnämnas, att vid en av de simultanföreställningar, som under läsåret anordnats vid läroverket, kunde Caissa bland intresserade åskådare även räkna generaldirektör N. G. Rosén, Kungl. Skolöverstyrelsen.

Caissas popularitet bland schackvänner och i pressen är fortfarande stor.

RIKSMÄSTERSKAPET.

Skolungdomens första riksmästerskap spelades i Norra Latin i Stockholm 29—30 september. Det blev två dagars intensiva strider. Segraren i grupp A (födda 1936—37) blev Indrek Martinsson från Brännkyrka kommunala gymnasium. Han innehar redan Stockholms juniormästerskap för året. I B-gruppen (födda 1938—39) segrade Göran Eriksson från Nya elementar, Stockholm, och i grupp C (födda 1940—42) blev Tore Gannholm från Visby läroverk förste pristagare. Hans far är den kände Gotlandsmästaren.

Prisutdelningen avhölls i Tennisrestaurangen där hederspriser utdelades från bl. a. Stockholms och Sveriges schackförbund. Ungdomsledaren Uno Körning avtackades välförtjänt för goda insatser i de första skolmästerskapen, som — om deltagarfrekvensen får avgöra — bör återkomma årligen.

LYCKAD UNGDOMSLEDARKURS PÅ BOSÖN.

En week-end på idrottsinstitutets läger på Bosön kan vara stimulerande t. o. m. i det kalla höstvädret. Här på Bosön rör det sig alltid. Är det inte friidrottare, så är det ishockeyspelare, gymnaster, lottor, tränare, flick- eller pojkscouts m. fl. Den 6—7 oktober invaderades detta naturfagra ställe av en ny och hittills i dessa trakter okänd människotyp. Den s. k. "homo schacchistica". Bosöns nya adepten — till antalet omkring trettio — hade samlats hit för att frivilligt underkasta sig någonting (i mångas öron så tristklingande) som "ungdomsledarkurs i schack". Efter en knapp halvtimme hade alla närvarande delegater från de olika distriktsförbunden dock fått inse att detta veckoslut skulle kanske bli det minst tråkiga de haft under året.

I herrarna Körlings och Högborgs smidiga regi och med hjälp av den så gemytliga föredragshållaren Tore Eriksson från Eskilstuna, blev kursen en fullträff. Med handen på hjärtat — när har man haft det i schackliga sammanhang så kul som här? Och så välsmort det hela var. Timme efter timme förflöt utan minsta gnissel och utan en enda punktering. Allting var förutsett. Kom man med någon "nyhet", så upplyste kursledaren genast, att "nyheten" i fråga inte var någon 'nyhet', utan skulle behandlas kl. 10.15 dagen därpå. P. G. Högborgs fasta regissörshand kvävde alla försök till kallprat och höll deltagarna strikt inom ramen för den pågående diskussionen. En begränsning av talarrens tid inom rimliga gränser gjorde, att alla försökte fatta sig klart och koncist. Tidtabellen följdes därigenom på ett sätt som exempelvis SJ skulle kunna avundas både länge och väl. Körlings retorik och icke ringa artisttalanger slog ut i full blom utan att dock någonsin övergå i upp- repningar eller longörer. Som tysken säger: 'alles var im fluss'. Det är inte meningen att här relatera för alla de olika men samtidigt lika intressanta områden som berördes. Av deltagarna och ledarna utsago framgick dock tydligt de stora terrängvinsterna som hittills redan gjorts på ungdomsschackets område. Att det håller på att bli en massrörelse i format — därom tvivlar inte längre

ens de mest pessimistiska av landets "schackgubbar". Eller vad sägs t. ex. om 75 schackjuniorer bara i Skellefteå.

Det råder knappt någon tvekan om, att ifall vår schackledning även på alla andra poster hade lika entusiastiska och kunniga "eldsjälar" som Bosöns kursledare är det på ungdomsschackets område, så kommer det svenska schacklivet att inom en snabb framtid få uppleva en ny glansperiod av hittills osedda dimensioner.

Kursen på Bosön var inte enbart en instruktion. Den lärde även deltagarna, att schacket kan vara riktigt roligt när det serveras på rätt sätt. De här och där inskjutna tävlingsmomenten och demonstrationerna gav åhörarna avkoppling och välbehövlig underhållning. Så återstår det bara att tacka och lyckönska ledarna och med dem även ungdomen, som får lära sig schacket från en ännu trevligare sida än vad kanske vi själva gjorde. A. H.

ALFRED HARKSEN 70 ÅR.

F. stadskamrer Alfred Harsen i Ystad fyllde den 20 september 70 år. Denne, det skånska schackets grand old man, har bakom sig en lång aktiv schackbana, som ännu ej avslutats.

År 1903 lärde Harsen spelet, och några år senare representerade han Ystads S. S. tillsammans med den kände studiekompositören Ernst Holm och Folke Rolff, en med rätta fruktad trio i lagmatcherna inom distriktet.

Under några år var klubbens verksamhet nedlagd, och Harsen nödgades övergå till korrespondensspel — ej utan framgång. Lika så tillkom en del goda schackproblem med hans signatur från denna tid.

Vid klubbens nybildande 1941 blev Harsen dess ordförande och under åtskilliga år dess förstabordsspelare. Hans ambition i det "civila" kallet återspeglades dock i relativt ojämna resultat. Det var därför ej överraskande, att Harsen, då han inträdde i pensionsåldern, gjorde en allvarlig schacklig come-back, resulterande i nya klubbmästerskap och goda insatser i representationslaget. Han kan glädja sig åt en utmärkt god andlig och fysisk spänst, och är alltjämt en fruktad motståndare vid brädet.

INTERNATIONELLT I KÖPENHAMN.

Den 2—10 augusti spelades i Köpenhamn en internationell turnering med tio deltagare: två från Holland, två unga islänningar, två östtyskar och de fyra danska olympiaspelarna Bent Larsen, Jens Enevoldsen, Eigil Pedersen och Axel Nielsen. Nordenmästaren Bent Larsen vann tävlingen synnerligen överlägset. Vi låter Simon Krenzisky i SDS, som följt tävlingen på nära håll, rapportera:

Att den tjuugoettårige internationelle schackmästaren Bent Larsen vann den internationella turneringen i Köpenhamn kom långt ifrån som någon överraskning även om man i spellokalen kunde höra enstaka förmodanden att man fick vara beredd på ett bakslag för honom. Han anlände ju direkt till tävlingen från sin seger i Spanien och hade just tillryggalagt tvåhundra femtio mil, då han satte sig att spela i köpenhamns-turneringen. Från början visade han dock prov på sin överlägsna spelbehandling och låg tre poäng före närmaste man, då nionde och sista rondan tog vid, varvid hans parti mot F. Thorbergsson inom kort gavs remi. Han gick således obesegrad genom turneringen med sju vinster och två remier.

På andra plats låg Reinhardt Fuchs och Fritz Roessel. Fuchs och den internationelle mestaren H. Bowmeester enades om remi, medan Roessel fick sträcka vapen mot D. Bertholdt.

Det uppstod nu en extra spänning hos danskarna. Skulle det lyckas Eigil Pedersen att hinna upp Fuchs och dela andra och

tredje pris med honom? Förutsättningen härför var att han slog Ingi R. Johansson i det avgörande partiet. Det lyckades honom verkligen att överspela honom och tvinga honom att sträcka vapen efter trettiofyra drag. Därmed fanns det två danskar bland de tre pristagarna. Den internationelle mestaren Jens Enevoldsen förlorade mot Axel Nielsen.

Slutresultatet blev således: 1 pris Bent Larsen, Danmark, 8 p., 2—3 pris Eigil Pedersen, Danmark, och R. Fuchs, Östtyskland, 5 p., 4—5 D. Bertholdt, Östtyskland, och Fritz Roessel, Holland, 4½ p., 6—7 Axel Nielsen och Jens Enevoldsen, Danmark, 4 p., 8—9 F. Thorbergsson och Ingi R. Johansson, Island, 4 p., och 10 H. Bowmeester, Holland, 3 p.

HJALMAR HOLMKVIST DÖD.

Köpman Hjalmar Holmkvist avled den 13 oktober efter en tids sjukdom. Några veckor tidigare hade han fyllt 70 år. Med honom försvinner ett under flera decennier känt namn inom Stockholms schackliv. Han var den egentlige stiftaren av Schackklubben Kamraterna, vars styrelse han tillhörde i ett 30-tal år, därav 15 som ordförande. Hans klubb växte efter några år till huvudstadens största och var länge den framgångsrikaste. Hjalmar Holmkvist var i ett 20-tal år styrelseledamot i Stockholms schackförbund och dess representant vid ett flertal schackkongresser. Han var revisor inom Sveriges Schackförbund i nästan ett kvartsekel.

Schackklockor

Den tyska schackklockan "Olympia" har vunnit stort erkännande inom de svenska schackklubbarna. — Pris kr. 37: —.

Schacklitteratur och schackmateriel erhålles alltid fördelaktigast från

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

TURNERINGEN I HANGÖ.

	1	2	3	4	5	6	7	8	P: g
1. M. Rantanen	—	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	5
2. B. Larsen	0	—	1	1	0	1	1	1	5
3. A. Fred	0	0	—	1	1	1	1/2	1	4 1/2
4. J. Blomqvist	1/2	0	0	—	1	1/2	1	1	4
5. I. Niemelä	1/2	1	0	0	—	1	0	1	3 1/2
6. O. Katajisto	1/2	0	0	1/2	0	—	1	1/2	2 1/2
7. E. Ridala	1/2	0	1/2	0	1	0	—	0	2
8. L. Hällström	0	0	0	0	0	1/2	1	—	1 1/2

Turneringen i Hangö spelades 23—20 juni. Danmarksmästaren Bent Larsen var det starkaste namnet, stockholmare Blomqvist det minst beprövade — de övriga var välkända finska mästare, av vilka Rantanen, Fred och Niemelä är med i det finska laget i Moskva. Tävlingens resultat framgår av tabellen. Bent Larsen tillät sig överraskande nog att förlora två partier och fick därigenom nöja sig med delad seger med Rantanen. Den svenske deltagaren kom på den övre halvan — en bra utlandsdebut.

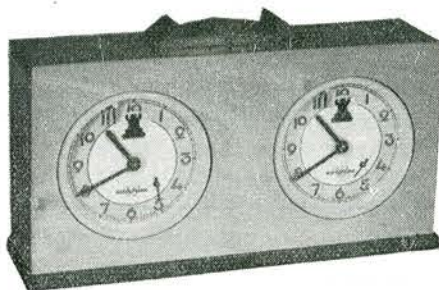
NORGEMÄSTERSKAPET.

De norska mästerskapsturneringarna har hållits i Steinkjer — en av tyskarna under kriget mycket svårt bombad stad på ungefär Umeås breddgrad. Norgemästerskapet hemfördes av Otto B. Morcken, Oslo, på 6 1/2 poäng. S. Svedenborg, Narvik, Th. Österås, Oslo, och Th. Støre, Oslo, hade vardera 5 1/2, G. Christiansen, Stabekk, 5. Till president i Norges schackförbund valdes Rolf Heidestad, Oslo.

BOTVINNIK LEDER ALJECHINTURNERINGEN.

När detta häfte utsändes är Aljechinturneringen i Moskva i det närmaste slutförd. Världsmästaren Botvinnik har visat fin form och ledde turneringen ett par ronder före slutet. Närmast låg då Smyslov, Bronstein, Tajmanov, Pachman, Gligoric och Najdorf. Därefter följde på samma poäng Ståhlberg och — Keres! Den sistnämnde spelar i denna turnering inte med sedvanlig energi, medan man nog kan anse att Ståhlberg hållit sig mycket väl framme och utan att ha visat några egentliga trötthetstecken. Han torde uppnå minst 50 % i tävlingen. Ytterligare deltagare är Szabo, Unzicker, Uhlmann, Padewsky, Sliwa, Ciocaltea och Golombek. Allt som allt sexton deltagare från tolv nationer.

Schackklockan "Blixt"

Det gedigna utförandet ger denna schackklocka en hittills oöverträffad pålitlighet och hållbarhet. **Pris kr. 55:—**

Rekvireras från
**TIDSKRIFT FÖR SCHACKS
FÖRLAG**

SPELÖPPNINGSTEORI

AV DR. M. EUWE

— Ett standardverk över den moderna spelöppningsteorin. —
Serien består av tolv delar.

I NY, OMARBETAD UPPLAGA HAR UTKOMMIT:

1. **Slutna spel I.** Klassisk damgambit: Ortodox med variationer.
2. **Slutna spel II.** Klassisk Damgambit: Cambridge-Springs, Manhattan, Tarrasch.
3. **Slutna spel III.** Damgambit: Slaviskt, Albin, Antagen m. fl. Dambondespel: Colle m. fl.
Pris per del kr. 3: 25
8. **Halvöppna spel I.** Franskt, Caro-Kann.
Pris kr. 4: 25
9. **Halvöppna spel II.** Sicilianskt, Aljechins försvar och diverse.
Pris kr. 3: 25.
10. **Öppna spel I.** Spanskt-, Tre- och Fyrspringarspel.
Pris kr. 6: —
11. **Öppna spel II.** Tvåspringarspel, Italienskt, Skotskt, Ryskt, Philidor m. fl.
12. **Öppna spel III.** Kungsgambit, Wienerparti, Löparspel, Centrumgambit m. fl.

Pris per del kr. 3: 75

BESTÄLLNING sker enklast genom inbetalning å postg. 39 73

MIN FÖRSTA SCHACKBOK

AV KURT RICHTER

Författaren säger i sitt förord bl. a: "Avsikten med denna bok är att försöka ge en mångsidig belysning av schackspelets inneboende skönhetsvärden och på så sätt stimulera läsaren till att ännu mer fördjupa sig i detta ädla spel."

Egentligen är Richters nya bok tillägnad nybörjaren. Genom sitt säregt personliga och levande framställningssätt åstadkommer han likväl metamorfosen, att även herr Mästaren själv kommer att läsa boken med stor behållning och inte utan saknad skiljer sig ifrån den! Enstaka kapitel är värda hela slanten; där finns ett präktigt schacklexikon (A—Ö), en historisk återblick (från Philidor till Botvinnik), ordspråk, citat, anekdoter, grotesker och mycket annat.

Pris kronor 4: 50

Hans Müller—A. Pawelczak:

SCHACKGENIE ALJCHIN

Pris: häftad 12: 50, inb. 16: 50

Postgiro 39 73

Schacklitteratur och Schackmateriel

CAPABLANCA: Lärobok i schack	„	9: 50
CEDER: Mattförförelseproblem	„	4: 25
EUWE: Tornslutspel	„	3: 25
„ Bedømmelse og Planlægning (dansk)	„	7: 50
„ Positions- og Kombinationsspil (dansk)	„	5: —
„ Strategi och Taktik (svensk)	inb. „	7: 50
KMOCH: Rubinstein vinner: 100 partier	inb. „	8: 25
NIELSEN: Hvordan man vinder en Gevinststilling	„	6: —
„ Kan de kombinere	„	5: —
„ Kongeangrebet	„	7: —
„ Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer	„	11: —
KURT RICHTER: Schackkavalkad del I	inb. „	6: 75
„ Schackkavalkad del II	inb. „	6: 75
„ Min första schackbok	„	4: 50
WIGFORSS: Hur man spelar schack	inb. „	13: 50
SCHACKSPEL Lyx	„	13: 75
„ Hel springare, fält och bly	„	11: 75
„ Hel springare, fält	„	9: —
„ Klubbmodell (fernissad trälåda)	„	5: 75
SCHACKBRÄDE	„	3. —
SCHACKMATTOR 45×45 (styvt papper)	„	0: 75
FICKSCHACKSPEL med lås	„	8: —
SCHACKPROTOKOLL pr 500 st.	„	7: 50
PROTOKOLLHAFTE, fickformat, 26 protokoll	„	0: 75
FÖRSEGLINGSKUVERT per 100 st.	„	2: —
TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st. ..	„	0: 03
„ „ 12—14—16 spelare, per st. ..	„	0: 06
KORRESPONDENSKORT pr 100 st.	„	1: 70

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973

Pris 2 kr.

Nya AB. Örebro Dagblads Boktryckeri - 1956